

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Vliv fyzicko-geografických faktorů na provoz
vybraných zimních středisek**

Bakalářská práce

Autor: Karolína Horáková

Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: RNDr. Jiří Petera

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne.....Podpis.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce RNDr. Jiřímu Peterovi za odborné rady, připomínky a konzultace dané problematiky.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení vlivu vybraných fyzicko-geografických faktorů na provoz zimních středisek. Teoretická východiska vymezují pojem služby cestovního ruchu. Zabývají se jejich rozdělením a blíže rozebírají sportovně-rekreační služby a jejich význam pro cestovní ruch. Dále se teoretická část zaměřuje na problematiku zimní rekreace a na jednotlivé fyzicko-geografické faktory, které ji ovlivňují. Pro analýzu vlivu těchto faktorů na provoz zimních středisek byla zvolena jako optimální metoda řízený rozhovor se zástupci vybraných lyžařských areálů. Výsledkem práce je posouzení závislosti vybraných faktorů fyzicko-geografické sféry na průběh a úspěšnost zimní sezóny. Závěrem práce je zhodnocení zjištěných výsledků.

Anotation

The objective of this bachelor thesis is to re-evaluate physical and geographic factors affecting running of winter resorts. Theoretical part of the report is dedicated to the term “tourism services”. There will be discussed different types of tourism services, and the correlation in-between tourism services and tourism itself. Furthermore, the theoretical part will focus on the winter recreational activities and it will discuss each physical and geographic factors influencing these activities. In order to analyze the factors, there were executed interviews with ambassadors of selected ski resorts. Interviews were considered as the most efficient way of gathering qualitative data. The outcome of the report will enable better overview on how the physical and geographical factors affects seasonal winter success. The conclusion of this thesis will show the evaluation of gathered data.

Obsah

I. Úvod.....	1
II. Cíl a metodika zpracování.....	2
III. Literární rešerše	3
IV. Teoretická část.....	5
Služby cestovního ruchu.....	5
Charakter služeb cestovního ruchu a jejich zvláštnosti	5
Klasifikace služeb cestovního ruchu	6
Sportovně-rekreační služby a jejich význam v cestovním ruchu	6
Zimní rekreace	8
Zimní střediska.....	9
Kategorizace zimních středisek.....	10
Klasifikace zimních středisek	11
Provoz zimních středisek	12
Vybavenost zimních středisek	14
Poskytování služeb v zimních střediscích.....	16
Zhodnocení potenciálu zimní rekreace v ČR.....	19
Vybrané fyzicko-geografické faktory a jejich vliv na provoz zimních středisek	21
V. Praktická část.....	24
Metoda výzkumu	24
Průběh výzkumného šetření.....	25
Výsledky výzkumného šetření	27
Vánoční svátky a Silvestr.....	30
Hlavní sezóna	33
Vedlejší sezóna	37
Zhodnocení zimní sezóny 2014/2015	39
VI. Shrnutí výsledků výzkumného šetření	44
VII. Závěry a doporučení.....	46
VIII. Literatura a použité zdroje	47

IX. Seznam obrázků	49
X. Seznam tabulek	49
XI. Seznam grafů	49
XII. Seznam příloh	50

I. Úvod

Cestovní ruch má v posledním desetiletí stále rostoucí význam a tvoří významnou část hospodářství, především ve vyspělých zemích. V České republice se velkou mírou podílí na růstu HDP. Vzhledem k fyzicko-geografickým podmínkám, kdy Česká republika nemá přístup k moři, avšak disponuje dostatečně vysokými horami, představuje právě zimní rekreace velký význam pro rozvoj turismu.

Návštěvnost lyžařských areálů za poslední roky ze strany domácích návštěvníků roste, avšak zahraniční klientela dává stále více přednost zimní rekreaci v sousedních alpských zemích, jejichž kvalita a rozsah poskytovaných služeb dosahuje zcela jiné úrovně než v České republice. Pro tuzemské lyžařské areály to znamená nutnost neustálé inovace technické a užitné vybavenosti, zvyšování kvality poskytovaných služeb prostřednictvím rozšiřování sjezdových tratí, výstavby nových moderních lanovek a mnoho dalších tak, aby byly schopny konkurovat ostatním zemím a přilákali zpět zahraniční návštěvníky.

Rozvoj a provoz zimních středisek je však podmíněn fyzicko-geografickými faktory, jak zeměpisnou polohou, tak klimatickými a meteorologickými podmínkami. Z vlastních zkušeností autorky lze soudit, že počasí v horských oblastech se vyznačuje značnou proměnlivostí a nestálostí a lze ho často jen těžko předpovědět. Vývoj počasí se velkou mírou podílí na návštěvnosti lyžařských středisek. Cílem této práce je zhodnocení vlivu vybraných fyzicko-geografických faktorů na provoz těchto areálů a potvrdit či vyvrátit autorčinu hypotézu.

II. Cíl a metodika zpracování

Cílem této bakalářské práce je zhodnocení některých vlivů faktorů fyzicko-geografické sféry na provoz vybraných zimních středisek. Autorka se snaží zvoleným způsobem potvrdit stanovenou hypotézu, že se fyzicko-geografické faktory přímo podílí na průběhu zimní sezóny a výrazným způsobem ovlivňují provoz zimních středisek.

Projekt se rozděluje na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se zaměřuje na charakteristiku, význam a dělení služeb cestovního ruchu, zabírá se problematikou zimní rekreace, jejím významem a zhodnocením potenciálu České republiky pro rozvoj horské turistiky. Poslední úsek teoretické části se věnuje vybraným faktorům fyzicko-geografické sféry, které se podílí na průběhu zimní sezóny.

Praktická část se zabývá zhodnocením vlivu fyzicko-geografických faktorů na provoz a návštěvnost zimních středisek. Bylo využito metody řízeného rozhovoru se zástupci vybraných lyžařských areálů. Součástí každého rozhovoru byly předem stanovené tematické okruhy a otevřené otázky. Z odpovědí byly využity jen ty informace, které směřovaly ke zjištění stanovených cílů.

Autorka této práce se pokoušela prokázat přímou spojitost jednotlivých vlivů faktorů fyzicko-geografické sféry na úspěšnost zimní sezóny. Informace týkající se návštěvnosti, poskytnuty třemi zástupci zimních středisek, byly porovnány se statistickými údaji Českého hydrometeorologického ústavu a dalšími veřejně přístupnými daty. Následně byla provedena analýza vlivu jednotlivých činitelů na průběh zimní sezóny a jejich zhodnocení.

III. Literární rešerše

ORIEŠKA Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1999, ISBN 80-85970-27-9. Tato publikace byla přínosná při zpracování části, týkající se služeb cestovního ruchu. Zabývá se problematiku služeb poskytovaných jednotlivými subjekty cestovního ruchu. Pro bakalářskou práci byly využity kapitoly přibližující charakter služeb a jejich zvláštnosti, dále pak podstatu kvality, klasifikaci a v poslední řadě sportovně-rekreační služby a jejich význam pro cestovním ruchu.

VYSTOUPIL Jiří. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006, ISBN 80-239-7256-1. Kniha pojednává o problematice cestovního ruchu v České republice. Podle obsahu se publikace dělí do osmi okruhů. V teoretické části byla kniha využita jako zásadní zdroj pro zpracování zimní rekreace a zhodnocení potenciálu České republiky v této oblasti.

JURDÍK Milan, Michal HOŠEK, Jiří BROŽEK a Adolf KLEPŠ. *Zimní středisko - komplexní služba, doporučené standardy chování* [online]. 2007. B.m.: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 2016-02-27] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/04006719-bc64-4e47-bd78-e1f034107de7/GetFile1.pdf>. Tato internetová publikace je uceleným pohledem na problematiku, týkající se zimních středisek. Upravuje základní pojmy a pravidla pro chování v zimním středisku a objasňuje standardy pro provozování lyžařských areálů. Pro zpracování teoretické části měla tato publikace zásadní význam.

ASOCIACE LANOVÉ DOPRAVY. *Klasifikace lyžařských středisek - standardy poskytování služeb v lyžařských střediscích České republiky, jejich klasifikace a certifikace* [online]. 2013. B.m.: Asociace lanové dopravy. [cit. 2016-02-27] Dostupné z: <https://www.aldr.cz/doc/klasifikace-lyzarskych-stredisek>. K objasnění problematiky klasifikace lyžařských středisek, vybavenosti zimních areálů a poskytování služeb sloužila internetová publikace Klasifikace lyžařských středisek, kterou vydala Asociace lanových drah s cílem zkvalitnění poskytování služeb. Poskytuje přínosný materiál pro zpracování dané problematiky.

NETOPIIL Rostislav a KOL. *Fyzická geografie I.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984, ISBN 14-384-84. Tato publikace přibližuje fyzickou geografii jako vědní obor, sloužila jako zásadní zdroj informací při zpracování části týkající se vlivu fyzicko-geografických faktorů.

MIOVSKÝ Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu.* 1. vyd. Praha: Grada, 2006, ISBN 80-247-1362-4. Kniha podává ucelený pohled na jednotlivé metody a metodologické zásady při výzkumu. Pro bakalářskou práci byla přínosná kapitola týkající se řízeného rozhovoru při zpracovávání praktické části projektu.

IV. Teoretická část

SLUŽBY CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch lze charakterizovat jako soubor činností s cílem uspokojit potřeby související s cestou a pobytem mimo trvalé bydliště. Úkolem služeb cestovního ruchu je uspokojit přání a potřeby účastníků tohoto odvětví. „*Potřeby účastníků cestovního ruchu jsou uspokojovány jednak volnými statky, jimiž rozumíme působení vlastností rekreačního prostoru (sluneční svit, čistý vzduch, vliv moře, klid atd.), jednak také hmotnými statky (zbožím) a užitnými efekty nehmotného charakteru (službami).*“ (Orieška, 1999, s. 5)

Orieška (1999, s. 6-7) rozděluje tyto služby podle skupiny uspokojení potřeb na dva typy – primární a sekundární. Primární lze podle něj charakterizovat jako cílové potřeby účastníků cestovního ruchu za účelem zotavení, zábavy, rozptýlení, poznání, společenského kontaktu, kulturního či sportovního využití, lázeňského léčení a pracovních cest, lze zde zařadit např. poznávání historických a kulturních památek. Sekundární, nebo-li realizační, podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb a souvisí s potřebou přepravy do cílového místa, s potřebou přenocování, obživy, hygieny nebo zprostředkováním služeb.

CHARAKTER SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU A JEJICH ZVLÁŠTNOSTI

„*Služby cestovního ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společensky užitný efekt.*“ (Orieška, 1999, s. 6) Typickým znakem pro individuální efekt je různorodý charakter podle zvolené formy účasti, např. kulturní, rekreační nebo zdravotní. Společenský efekt bývá úzce spjat s efektem individuálním a umožňuje jeho dosažení, např. hygienické služby.

Služby cestovního ruchu vykazují na rozdíl od ostatních všeobecných služeb určité zvláštnosti. Vyznačují se nemateriálností, nelze je tedy produkovat do zásoby. Proces poskytování služby je zároveň procesem spotřeby služby a lze i hodnotit, zda byla potřeba uspokojena nebo ne. Služby cestovního ruchu vytváří komplex zpravidla podmíněných služeb, kdy uspokojení jedné potřeby určitou službou vyvolá uspokojení dalších potřeb. Rozsah spotřeby služeb, obzvláště při hromadné a zároveň krátkodobé účasti na cestovním ruchu, určuje včasné zabezpečení, např. výstava, veletrh, sportovní akce. Účastník cestovního ruchu musí vždy prokazovat svou totožnost, např. v ubytovacích a dopravních zařízeních, vystupuje tak jako neanonymní. (Orieška, 1999, s. 6-7)

KLASIFIKACE SLUŽEB CESTOVNÍHO RUCHU

Orieška (1999, s. 7-8) uvádí, že služby cestovního ruchu se vyznačují různorodým charakterem a lze je dělit z více hledisek, např. podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu na služby základní (přemístování účastníků cestovního ruchu) a doplňkové, spojené s využíváním atraktivit (např. sportovně rekreační nebo společensko-kulturní služby). Podle charakteru spotřeby se dělí na osobní a věcné, z hlediska ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb na placené a neplacené, způsobu zabezpečování služeb na vlastní a zprostředkované a z prostorového hlediska podle místa poskytování.

Orieška (1999, s. 7-12) nejčastěji klasifikuje služby cestovního ruchu podle jejich funkcí ve vztahu k jednotlivým uspokojovaným potřebám účastníků. Do této kategorie spadají služby dopravní, zajišťující přepravu účastníků z místa trvalého bydliště do cílového střediska cestovního ruchu, dále přepravu mezi jednotlivými středisky i uvnitř. Ubytovací služby patří mezi hlavní předpoklady pro rozvoj dlouhodobého cestovního ruchu a umožňují přenocování nebo přechodné ubytování účastníků cestovního ruchu. Základní potřeby výživy zabezpečují stravovací služby. K dalším službám podle funkčního hlediska patří služby zprostředkovatelské neboli obstaravatelské, dále pak lázeňské, kongresové, kongresové, průvodcovské společensko-kulturní, sportovně-rekreační, animační, směnářské, pojistné, obchodní nebo komunální. Relativně samostatným celkem služeb podle funkční klasifikace jsou služby účastníkům venkovského cestovního ruchu, jejichž součástí je agroturistika.

SPORTOVNĚ-REKREAČNÍ SLUŽBY A JEJICH VÝZNAM V CESTOVNÍM RUCHU

Sportovně-rekreační služby, nebo také služby volného času, uspokojují podle Oriešky (2010, s. 164) cílové potřeby účastníků cestovního ruchu a z hlediska cíle účasti na cestovním ruchu je lze pokládat mezi nejvýznamnější. Ačkoli bývají pro většinu účastníků hlavním motivem pro cestování, řadí se ke službám doplňkovým. Charakter přírodních i uměle vytvořených podmínek a jejich kvalita jsou jedním z klíčových faktorů ovlivňující budování zařízení pro služby spojené s rekreací a sportem. Mezi taková zařízení patří sportovní haly, tělocvičny, kryté bazény, přírodní koupaliště, lední stadiony a mnoho dalších.

Orieška (2010, s. 166) uvádí, že sportovní cestovní ruch se uskutečňuje ve vhodném, přírodním nebo uměle vytvořeném prostředí a vyžaduje určitý stupeň fyzické zátěže. Sportovně-rekreační služby poskytují sportovně-rekreační zařízení, ty mohou být dvojího typu – univerzálního

charakteru nebo jejichž poskytování závisí na přírodních podmínkách sezónnosti. Služby poskytované rekreačním zařízením univerzálního charakteru mohou být provozovány nezávisle na přírodních podmínkách a ročním období. K poskytování těchto služeb slouží uzavřené prostory a haly, např. fitness centra, tenisové, badmintonové a kuželkové haly, kryté bazény, tělocvičny, kryté střelnice a jiné.

Druhá skupina zařízení závisí na sezónnosti – letní a zimní sezóna. V letní sezóně je využíváno množství přírodních koupališť, pláží u vody, sportovních hřišť (volejbalová, tenisová, golfová a minigolfová, badmintonová hřiště apod.), dále pak tras určených pro cyklistiku, in-line bruslení a mnoho dalších. V zimní sezóně se využívají sportovně-rekreační zařízení, která souvisí s využitím lyžařských sjezdových tratí, lyžařských běžeckých tratí, lyžařských cvičných louček, lanovek, vleků, sáňkařských a bobových drah, kluzišť, ledových ploch apod. Veliký význam nese při poskytování sportovně-rekreačních služeb zázemí, je nutné poskytnout návštěvníkům zařízení osobní hygieny (toalety, sprchy), šatny a úschovny pro odložení lyží a jiných zavazadel nebo střediska horské záchranné služby. (Orieška, 2010, s. 167-169)

ZIMNÍ REKREACE

Zimní rekreace patří mezi významná specifická odvětví cestovního ruchu, z hlediska podílu na účasti cestovního ruchu patří mezi nejdůležitější v kategorii sportovně-kulturních služeb. Hlavním znakem pro zimní rekreaci je sezónnost, lze provozovat pouze po určitou část roku. Zimní sezóna obvykle trvá kratší dobu než letní, většinou od začátku prosince a končí v půlce dubna. Pojí se specifickými sportovními aktivitami, mezi nejvyhledávanější zimní sporty patří sjezdové lyžování, běžecké lyžování a bruslení.

Horský cestovní ruch je významnou součástí české ekonomiky. Z dlouhodobého kontextu lze pozorovat rostoucí návštěvnost horských středisek. Zimní areály se podílí na tvorbě HDP celkově 1,2 procenty, do veřejného rozpočtu přináší ročně až 10 miliard korun a poskytují téměř 40 tisíc pracovních míst. (Asociace horských středisek ČR o.s, 2015b, [online])

Podmínky pro poskytování služeb spojených se zimními aktivitami se vyznačují vysokými nároky na přírodní a lokalizační předpoklady. K základním podmínkám pro rozvoj sjezdového lyžování podle Vystoupila (2006, s. 80) patří příhodná konfigurace terénu, především nadmořská výška, dostatečné množství svahů, jejich sklon, rozmanitost, a vhodné klimatické podmínky, spojené s relativně stabilní počasím v období zimní sezóny. Výstavba lyžařských středisek vyžaduje vysoké investiční náklady spojené s výstavbou a infrastrukturním vybavením vlastních lyžařských areálů. V poslední řadě komplikuje výstavbu a provoz lyžařských areálů obtížná vyjednávací pozice mezi provozovateli lyžařských středisek a orgány ochrany přírody vzhledem k jejich vnímanému negativnímu environmentálnímu vlivu.

Běžecké lyžování na rozdíl od sjezdového nevyžaduje tak vysoké nároky spojené s fyzicko-geografickými podmínkami. Vystoupil (2006, s. 60) považuje za důležité pro provoz běžkařských tratí především dostatečně dlouhé období se souvislou a dostatečnou sněhovou pokrývkou, ostatní podmínky, jako nadmořská výška nebo členitý terén, nehrají pro provoz významnou roli. Z hlediska reliéfu je dokonce pro běžecké lyžování příznivější rovinnatý terén bez strmého stoupání. Investiční náklady oproti provozu sjezdových tratí jsou mnohonásobně nižší, k provozu stáčí pouze technické zařízení k úpravě tras, popřípadě osvětlení, není však potřeba nových inovací a nákupu nejmodernějšího vybavení jako v případě sjezdového lyžování.

ZIMNÍ STŘEDISKA

Jurdík (2007, s. 8, [online]) charakterizuje zimní středisko, neboli lyžařský areál či organizovaný lyžařský prostor, jako lyžařskou oblast, která byla vytvořena s úmyslem provozování zimních sportů. Uvádí, že každé lyžařské středisko je vybaveno dopravními zařízeními, lyžařskými a běžeckými tratěmi, lyžařskými cestami a ostatními specifickými tratěmi, jednotlivé lyžařské areály se dále mohou spojovat ve větší lyžařské oblasti, např. skiregiony.

Hlavním úkolem zimního střediska je uspokojení potřeb zákazníka, který sehrává pro areál klíčovou roli. „Zákazník je jednotlivec, rodina s dětmi nebo kterákoliv zájmová skupina, která přichází do lyžařského střediska za účelem uspokojení svých potřeb. Dle svých možností, zájmů a požadavků si zákazník vybírá taková střediska, jejichž služby mu nejvíce vyhovují a také je ochoten za tyto služby zaplatit.“ (Asociace lanové dopravy, 2013, s.5, [online])

Podle Jurdíka (2007, s. 14, [online]) většinu činností a služeb v souvislosti s provozem lyžařského areálu zabezpečuje provozovatel areálu, mezi souhrn opatření při zajištění bezpečnosti provozu patří např. zajištění organizace lyžařského prostoru, zpracování a zveřejnění provozního řádu areálu nebo zabezpečení organizace záchrany.

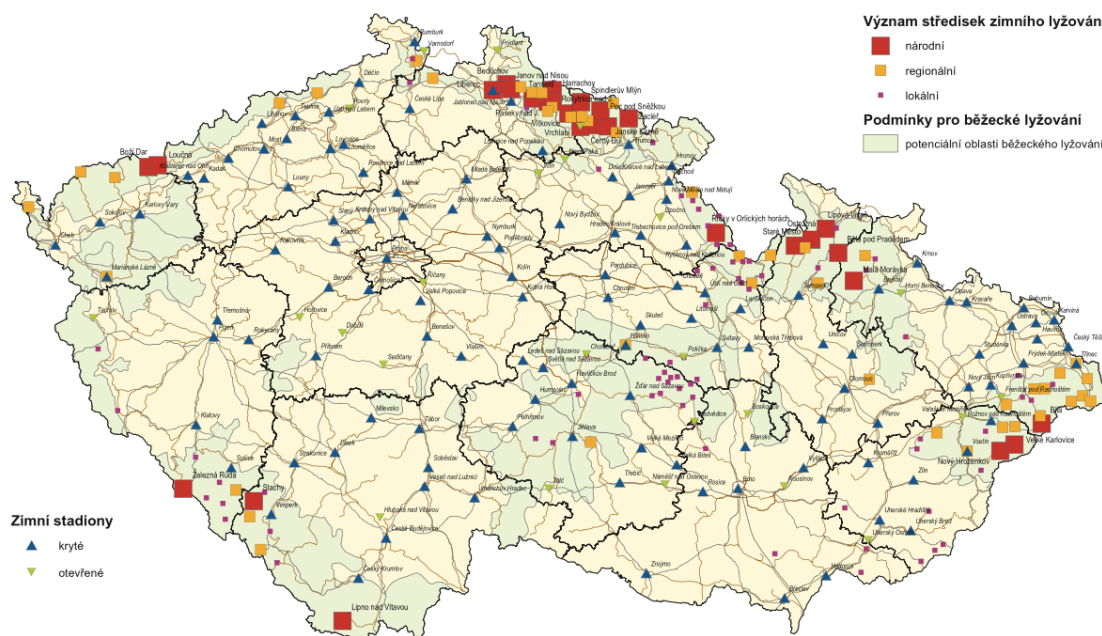
Převážná část lyžařských středisek v České republice se dle Vystoupila (2006, s. 58) rozprostírá ve vyšších horských oblastech v pohraničních pohořích jako jsou Krkonoše, Jizerské hory, Krušné hory, Šumava, Orlické hory, Jeseníky a Beskydy. Menší část areálů převážně lokálního významu se nachází i v některých nižších horských částech republiky, jako je například Český les, Českomoravská vrchovina nebo Bílé Karpaty. K nejvýznamnějším lyžařským střediskům v České republice patří:

- **Krkonoše** – Špindlerův Mlýn, Pec pod Sněžkou, Harrachov, Rokytnice nad Jizerou, Benecko
- **Jizerské hory** – Bedřichov, Ještěd
- **Krušné hory** – Klínovec, Klíny, Bouřňák, Zadní Telnice
- **Šumava** – Lipno, Špičák, Kašperské Hory, Zadov
- **Beskydy** – Pustevny, Bílá, Soláň, Razula
- **Jeseníky** – Praděd, Paprsek, Malá Morávka, Čenkovice;
- **Orlické hory** – Deštné v Orlických horách, Říčky v Orlických horách
- **Žďárské vrchy** – Nové Město na Moravě

KATEGORIZACE ZIMNÍCH STŘEDISEK

Kategorizace zimních středisek zahrnuje využití příslušných fyzicko-geografických podmínek spolu se strukturálním vybavením zimních středisek a umožňuje komplexní analýzu. Důležitými faktory při zhodnocení jsou podle Vystoupil (2015, s. 72-73) přírodní podmínky, které lze ovlivnit jen do určité míry, ale také infrastrukturní vybavení – kapacitní přepravní zařízení, celková délka a uspořádání sjezdových tratí, dostatečné množství parkovacích míst a vybavenost. Na základě této analýzy lze vymezit tři kategorie. Střediska sjezdového lyžování lokálního významu zahrnují všechny zimní střediska a areály s celkovou délkou tratí menší než 1 000 metrů, celkovou hodinovou přepravní kapacitou nepřesahující více jak 1 000 osob a nedisponuje lanovou dráhou, která neslouží potřebám lyžařů. Mezi návštěvníky patří především místní obyvatelstvo, jedná se tedy o realizaci rekreačních aktivit místních obyvatel. Do kategorie středisek sjezdového lyžování regionálního významu patří střediska s celkovou délkou sjezdových tratí od 1 000 až do 3 999 metrů a celková přepravní kapacita za jednu hodinu se pohybuje v rozmezí 1 000-3 499 osob. Střediska se vyznačují dobrou vybaveností a vyšším standardem služeb, lze přepokládat využití na úrovni regionů. Střediska sjezdového lyžování národního významu zahrnují veškeré zimní areály s celkovou délkou sjezdových tratí vyšší jak 4 000 metrů a celkovou hodinovou přepravní kapacitou překračující 3 500 osob a lze přepokládat využití na úrovni celé republiky.

Obrázek č. 1: Rozložení lyžařských středisek podle významu

Zdroj: převzato z Vystoupil, 2006, s. 81

KLASIFIKACE ZIMNÍCH STŘEDISEK

Klasifikace zimních středisek vznikla v roce 2002 na základě spolupráce Svazu provozovatelů lanovek a vleků a společnosti Sitour Česká republika. Jejím hlavním cílem je zvýšení kvality poskytování služeb v oblasti lyžařských areálů a uspokojit tak potřeby zákazníka, který klade velký důraz na vysokou kvalitu služeb a lyžařská střediska hodnotí především podle subjektivních pocitů a konkrétních zkušeností. Ohodnocením tímto systémem získává subjekt udělení značky kvality v rámci ČSKS a pro zákazníka tato značka znamená záruku vysokého standardu služeb, kterých se mu dostane. Technická úroveň a vybavenost střediska slouží jako jediný podklad pro hodnocení úrovně lyžařských středisek, je také jediným objektivně měřitelným kritériem klasifikace. *„Na rozdíl od původní kategorizace, kdy na počátku devadesátých let panoval dojem, že střediska přes svoji asociaci hodnotí sama sebe „předpojatě“, není již v dnešní době zapotřebí využívat pro potřeby hodnocení lyžařských středisek třetí stranu. S ohledem na stávající situaci a vývoj dnešní doby není pro zákazníka lyžařského střediska podstatná jeho klasifikace a hodnocení.“* (Asociace lanové dopravy, 2013, s.4, [online])

Na základě hodnocení jsou jednotlivá zimní střediska řazena do pěti kategorií podle počtu získaných bodů, každé středisko může získat ohodnocení 1-5 hvězdiček, nejvyšší třída nese název premium.

Mezi hlavní kategorie hodnocení patří:

- **Užitná a technická vybavenost** - mezi hlavní kritéria hodnocení patří celková délka tratí, maximální délka tratě, obtížnost sjezdových tratí, lyžařské vleky, visuté lanové dráhy a přepravní kapacita.
- **Doprovodná vybavenost střediska** – hodnotí přítomnost snowparku, tratí a dětských hřišť pro rodiny s dětmi, běžecké tratě a možnost večerního lyžování.
- **Ostatní vybavenost a služby** – do této kategorie spadá parkování, orientační systém střediska, informační systém pro veřejnost, lyžařská a snowboardová škola, servis lyžařského vybavení a půjčovna, stravování, hygiena a výskyt bobových či sáňkařských drah.
- **Bezpečnost a ochrana lyžařů** – zde patří obsluha lanovek a vleků a horská služba. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 16-17, [online])

PROVOZ ZIMNÍCH STŘEDISEK

Pro osobní přepravu dlouží v lyžařských střediscích lanová dopravní zařízení, provozovaná podle daných předpisů. Tyto dopravní zařízení se dělí na lyžařské vleky, dopravní pásy a lanové dráhy. Lyžařské vleky slouží výhradně lyžařům a snowboardistům v zimním období směrem nahoru, existuje několik typů, např. poma nebo dvojmístný typ kotva, dopravní pásy mohou dále využívat i ostatní pěší, např. sáňkaři. Lanové dráhy fungují jako dopravní zařízení pro lyžaře a snowboardisty v zimním období směrem nahoru, případně k přepravě návštěvníků obousměrně i po celý rok. (Jurdíková, 2007, s. 8, [online]) Na rozdíl od Alp, kde pro přepravu návštěvníků převažují lanové dráhy, se v České republice nejčastěji využívá lyžařských vleků

Dle Jurdíkové (2007, s. 8-15, [online]) se sjezdová trať označuje trať, která slouží ke sjezdovému lyžování a snowboardingu, musí být za tímto účelem kontrolovaná, označená, upravená podle daných pravidel pro lyžující veřejnost a zabezpečena zejména před atypickými nebezpečími. Jednotlivé sjezdové tratě jsou podle stupně obtížnosti příslušně značeny. Definovat přesná kritéria a rozměry, kterých by měla sjezdová trať dosahovat, je díky řadě přímých i nepřímých faktorů obtížné, mezi hlavní ovlivňující faktory patří proměnlivý sklon sjezdové tratě, terénní nerovnosti a jiné. Okraj sjezdové tratě vymezuje strojově upravená plocha, ta musí obsahovat náležité označení a zabezpečení. V České republice není povoleno vyjíždět mimo sjezdové tratě do lesních porostů a poškozovat tak životní prostředí, každý provozovatel musí o tomto faktu své návštěvníky patřičně informovat a zajistit, aby tento zákaz nebyl porušován.

Značení v lyžařském středisku plní hned několik funkcí – bezpečnostní, orientační a informační. Bezpečnostní funkce zabezpečuje včasné předání informace o obtížnosti sjezdové tratě a informuje o případném nebezpečí, orientační zajišťuje dostatečnou orientaci v daném areálu, informační poskytuje návštěvníkům potřebné informace pro pohyb v lyžařském středisku. Mezi prvky značení patří orientační mapy, orientační tabule, značení tratí a piktogramy. Orientační mapa slouží návštěvníkovi k představení celého areálu, obsahuje množství informací o přepravních zařízeních, sjezdových tratích a jejich obtížnosti, dále pak údaje o lyžařských cestách nebo běžeckých tratích. Provozovatel lyžařského areálu nese odpovědnost za správnost označení obtížností sjezdovek. (Jurdíková, 2007, s. 20-25 [online])

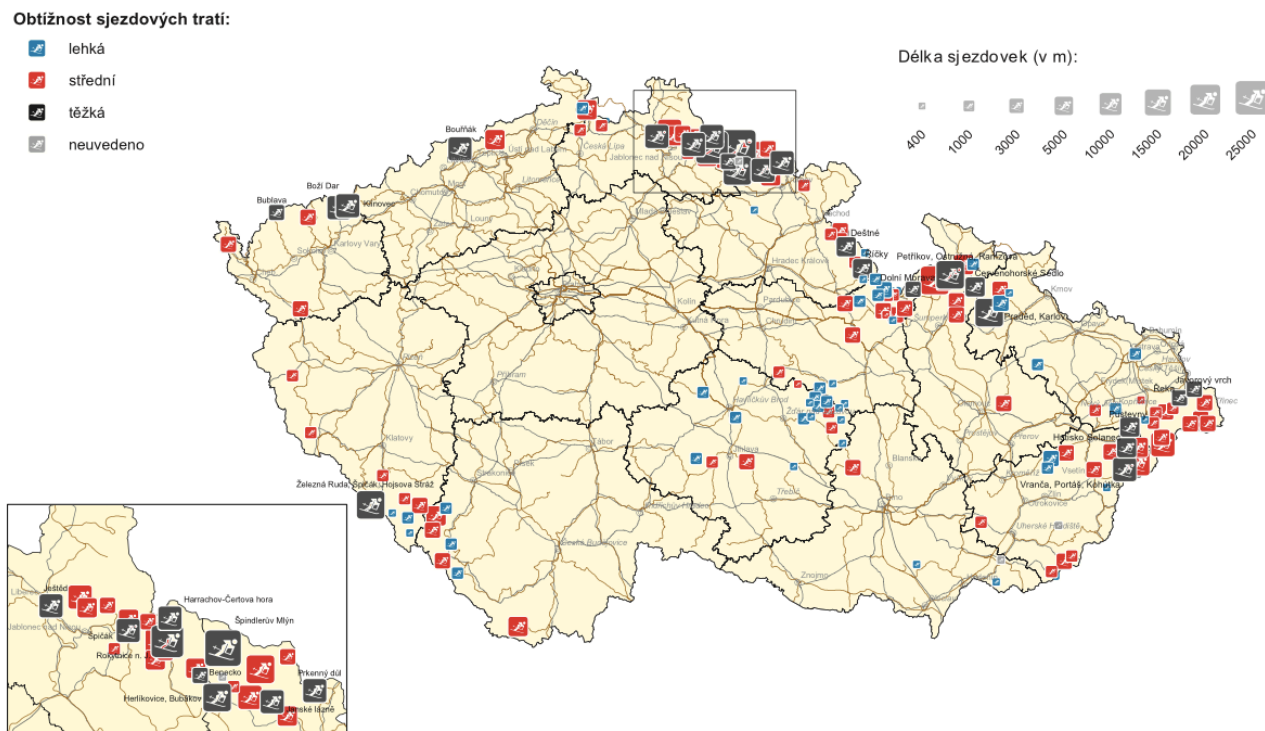
Sjezdové tratě jsou značeny ve třech stupních obtížnosti:

- **Lehká obtížnost (modrá barva)** – podélný příčný sklon nesmí přesáhnout 25 %, tato trať je určena především začínajícím a méně zdatným lyžařům, terén na těchto mírných tratích bývá

obvykle přehledný a pro lyžaře dobře čitelný.

- **Středně těžká (červená barva)** – podélný příčný sklon nesmí přesáhnout 40 %, obtížnost této tratě je vhodná především pro středně pokročilé a pokročilé lyžaře. Obtížnější terén, rychlá jízda a vyšší sklon vyžaduje určité lyžařské schopnosti pro zvládnutí jízdy na této sjezdové trati.
- **Těžká trať (černá barva)** – překračuje maximální hodnoty, které jakýmkoliv způsobem překračují hodnoty středně těžké tratě. Trať označená jako černá je určena zkušeným lyžařům a snowboardistům s dostatečnými schopnostmi a dovednostmi disponujícím odpovídající výbavou. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 8, [online])

Obrázek č. 2: Rozložení lyžařských středisek podle obtížnosti sjezdových tratí

Zdroj: převzato z Vystoupil, 2006, s. 59

Orientační tabule slouží podle Jurdíka (2007, s. 28-29, [online]) lyžařům k lepší orientaci na sjezdovkách, plní hlavně funkci informační tak, aby byl lyžař včas informován o směrech a obtížnosti tratí. Piktogramy zajišťují signalizační funkci, informují o nebezpečí, uzavírkách, a využívají se k označení všech kritických míst na sjezdové trati. Signalizační tabule mají pro lepší viditelnost vždy žlutou barvu.

VYBAVENOST ZIMNÍCH STŘEDISEK

Vybavenost zimních středisek je základním předpokladem pro poskytování kvalitních služeb a uspokojení potřeb zákazníků. Lze je rozdělit do čtyř základních kategorií – užitná a technická, doprovodná, ostatní a bezpečnost a ochrana

Užitná a technická vybavenost

Pro návštěvníka lyžařského střediska bývá často tento soubor kritérií zásadní. Technická vybavenost je jediným možným objektivně měřitelným kritériem, na základě kterého lze klasifikovat jednotlivá lyžařská střediska. Zákazníci hodnotí především celkovou délku tratí, kterou udává součet všech možných sjezdovek ve středisku, dále maximální délku sjezdové tratě, která přináší lyžařům a snowboardistům dlouhou a nestereotypní jízdu. Je vnímána také náročnost poskytovaných tratí, zákazníci si vybírají střediska nejen podle svých dovedností, ale i schopností ostatních členů rodiny, uvítají i rozmanitost a variabilitu sjezdovek. Za samozřejmost se považuje upravenost sjezdových tratí, která má velký vliv na bezpečnost osob na sjezdovce. Dobrý technický stav a pravidelné udržování sjezdovek jsou pro zákazníky známkou kvality. Při nepřízní počasí nebo přetížení tratí je někdy nutné upravit sjezdové tratě i během dne. K úpravě sjezdovek slouží sněžná rolba určená pohybu na zasněžených svazích. Převážná kapacita je dána množstvím lyžařských vleků a lanových drah, udává technickou úroveň lyžařského střediska. Návštěvníci vnímají tento vliv prostřednictvím čekací doby a vznikem front. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 16, [online])

K posuzování technické vybavenosti se bere v potaz systém zasněžovacího zařízení, který se v dnešní době spojené se změnami klimatu a nadprůměrným teplotám považuje za nezbytnou součást každého lyžařského střediska a udává provozuschopnost střediska. Technický sníh se liší svými vlastnostmi od sněhu přírodního, nejen že dokáže odolávat teplotním výkyvům a poskytuje relativně stálou sněhovou pokrývku sjezdových tratí, umožňuje i vyšší rychlost především na sjezdovkách s nižším sklonem. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 16, [online]) Téměř většina lyžařských středisek v České republice je touto technologií vybavena, umožňuje také vznik a provoz lyžařských areálů v nižších nadmořských výškách. Každoročně investují provozovatelé velké množství finančních prostředků právě do inovace sněžného systému, upouští se od používání klasických sněžných děl s vysokou spotřebou energie a vody a přechází se na mnohem úspornější a efektivnější sněžné tyče, které dokáží vyrobit více sněhu za kratší dobu.

Doprovodná vybavenost střediska

Pro mnohé zákazníky je doplňková vybavenost zásadní a cíleně ji vyhledává. Do této kategorie spadá výskyt snowparků, ty se dostaly do obliby především mladším návštěvníkům lyžařských areálů a větším organizovaným skupinám lidí, nejsou určeny pouze snowboardistům, ale také freestyle lyžařům. Početnou skupinu návštěvníků tvoří rodiny s dětmi, proto mezi nezbytnou součástí každého areálu patří výskyt dětských hřišť a vleků a s tím související možnost svěřit dítě do péče školených instruktorů lyžování. Právě lyžařské školy mají v lyžařském středisku klíčovou úlohu a přivádí k zimním sportům nejen nejmenší lyžaře, ale také široké spektrum veřejnosti. V poslední době se stále více dostaly do obliby vytápěné místnosti a herny s možností hlídání dětí. (Asociace lanové dopravy, 2013, s.16, [online])

Ostatní vybavenost a služby

Doplňková vybavenost a služby mají v provozu lyžařského areálu zásadní význam a odvíjí se od nich celková úroveň kvality služeb. Prostřednictvím web kamer poskytují areály informace o stavu sjezdových tratí týkající se současnosti a aktuální informace o průběhu počasí. Do této oblasti služeb spadá také poskytování dostatečné parkovací kapacity, možnost občerstvení nebo půjčovny lyžařského vybavení a servisů, velkou výhodou může být i nabídka spojená s adrenalinovými sporty. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 17, [online])

Bezpečnost a ochrana lyžařů

Povinností každého provozovatele lyžařského střediska je podle Jurdíka (2007, s. 16-31, [online]) zajistit bezpečnost a chránit zdraví návštěvníků. Ke snížení možnosti úrazu dopomáhají instalované bezpečnostní prvky a značení. Provozovatel musí vyznačit všechna kritická místa žlutými signálními tabulemi nebo jiným systémem značení. Příkazové tabule informují návštěvníky a správném užívání a chování v souvislosti s provozem lanových drah a vleků, obvykle bývají umístěny na viditelném místě podle druhu dopravního zařízení. Všechny pevné i dočasné překážky na sjezdových tratích, např. sloupy osvětlení pro večerní lyžování, nadjezdy a podjezdy, prvky zasněžování, musí být viditelně označeny a zabezpečeny, např. pomocí bezpečnostních matrací. Provozovatel nese povinnost zpracovat a zveřejnit provozní řád areálu, podle kterého by se návštěvníci měli chovat a dodržovat předepsaná pravidla.

POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB V ZIMNÍCH STŘEDISCÍCH

Úkolem lyžařského areálu není pouze poskytování služeb spojených přímo s lyžováním, ale celá řada dalších s nimi souvisejících. Úroveň a celková nabídka může ovlivnit rozhodující proces zákazníků.

Stav a údržba dopravních komunikací

Jedním z důležitých faktorů ovlivňujících návštěvnost lyžařských areálů, může být stav a údržba silničních komunikací, a to především v zimních měsících, kdy se předpokládá výskyt sněhových srážek a s tím spojené komplikace na silnicích. Provozovatel často nemá šanci tento faktor nijak ovlivnit, o odklizení sněhu a námraz se stará Organizace pro údržbu silnic a dálnic, může se však za vlastní náklady postarat o stav vozovek a parkovišť sloužící areálu. Návštěvníci obvykle cestují vlastními dopravními prostředky a dávají přednost udržované a ideálně suché vozovce. (Asociace lanové dopravy 2013, s. 6, [online])

Parkování v areálu

Většina návštěvníků dává přednost vlastní automobilové dopravě před autobusovou, s tímto trendem souvisí služby spojené s parkováním. Zákazník očekává od lyžařského střediska poskytnutí dostatečného množství parkovacích míst, a to pokud možno bezplatně. Z důvodů bezpečnosti zákazníci oceňují bezpečná hlídaná parkoviště.

Snowpark

Výstavba snowparků se v posledním desetiletí let stala nedílnou součástí lyžařských středisek. U mnohých, především mladších návštěvníků, může právě tato služba ovlivnit celý rozhodující proces výběru cílového lyžařského areálu. Se zařazením freestyle snowboardingu na olympiádu zájem o tento sport ještě vzrostl. Nejedná se však pouze o snowboardisty, vyvinula se zcela nová disciplína – freestyle lyžování, kombinující akrobatické prvky s klasickým lyžováním. Každý snowpark se skládá z množství speciálně pravených překážek a skoků různé obtížnosti. Vstup do tohoto místa je podmíněn povinnou ochrannou výbavou, např. bezpečnostní přilbou.

Skibusy

Skibusy představují bezplatnou formu přepravy výhradně lyžařů, snowboardistů a běžkařů do lyžařských areálů pouze v období zimní sezóny. I když většina návštěvníků preferuje vlastní automobilovou dopravu, pro mnohé zimní areály tvoří tato doprava zásadní význam pro přepravu mezi jednotlivými středisky a sjezdovkami, např. ve Špindlerově nebo Peci pod Sněžkou, popřípadě také k ubytovacímu zařízení.

Lyžařské školy

Lyžařské školy se nachází téměř ve všech zimních střediscích na území České republiky. Mnozí rodiče malých dětí, ale i samotní dospělí této nabídce využívají, považují ji jako zodpovědnou a efektivní cestu jak se naučit dovednostem lyžařských sportů. Zákazníci při výběru vhodné školy dbají na hodnocení a kladné recenze co se týče kvality výuky a vybavenosti jednotlivých lyžařských škol. Úroveň výuky a rozšířením těchto služeb dosahuje Česko úroveň zahraničních škol. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 7, [online])

Půjčovny a servis

Mezi nezbytnou součást každého lyžařského areálu patří půjčovna lyžařského vybavení a servis. Ne každý návštěvník vlastní vybavení pro lyžování, proto je téměř povinností každého střediska poskytnout nebo zprostředkovat vypůjčení lyží a dalších částí této výstroje. Díky této možnosti vzrůstá návštěvnost a i ostatní zákazníci, kteří se jinak aktivně nevěnují lyžování, si mohou tento sport vyzkoušet bez nutnosti vydání vyššího obnosu peněz. Neméně důležitou službou je dále servis, zajišťující především bezpečnost a poskytující řadu úkonů pro obnovu funkčnosti výbavy. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 7, [online])

Občerstvení a gastronomie

Možnost občerstvení patří mezi hlavní odvětví poskytování služeb v zimním středisku. Možnost stravování přímo u sjezdové tratě vnímá zákazník jako běžný standart. Lze pozorovat změny v chování zákazníků, kteří oproti minulosti začali vyhledávat specifitější formy stravování, např. zážitková gastronomie či krajové speciality, vrací se také k zájmu o tradiční českou kuchyni. V poslední době se projevil nový trend tzv. ledových barů, umožňující občerstvení během několika minut a někdy i v příjemně vytápěných prostorech. (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 7, [online])

Informace

Informovanost návštěvníků prostřednictvím internetu a sociálních sítí se stala v posledních letech nezbytnou součástí marketingové strategie lyžařských areálů. Pomocí webových stránek a prostřednictvím sociálních sítí, jako je např. facebook nebo instagram, informují lyžařská střediska nejen o aktuálním stavu a podmínkách pro lyžování, ale také o pořádaných akcích a událostech, soutěžích, slevových akcích apod.

Horská služba

Ochranu zdraví a zdravotní péči v lyžařských střediscích zajišťuje horská služba. Mezi úkoly horské služby patří organizování a provádění záchranných a pátracích akcí, poskytování první pomoci zraněním a následné zajištění přepravy, provádí lavinová pozorování, informují o sněhových a povětrnostních podmínkách na horách, vykonávají hlídkovou činnost na sjezdových tratích a hřebenech hor. Pokud lyžařský areál není schopen zajistit služby horské služby, pak je nutné vyškolit pracovníky střediska k poskytnutí první pomoci. (Horská služba, 2015, [online])

Doplňkové služby

V případě nepřízně počasí či jiných situacích mohou lyžařské areály využít možnosti poskytnutí návštěvníkům další doplňkové služby, ti na oplátku ocení nabídku náhradního programu a lze tak předejít rušení předem plánovaných dovolených. Po vzoru zahraničních provozovatelů poskytují některá střediska služby spojené s nabídkou adrenalinových sportů v podobě snowtubingu, bobové nebo sáňkařské dráhy. *„Pobyt v lyžařském středisku si mnoho zákazníků spojuje s odpočinkem a zábavou. V současné době a při dnešním životním stylu nabývají obě tyto oblasti na svém významu. Forma regenerace prostřednictvím sauny, whirlpoolu či masáže je nejen vyhledávanou službou, ale pomalu ji zákazník začíná vnímat jako standard poskytovaných služeb.“* (Asociace lanové dopravy, 2013, s. 8, [online])

ZHODNOCENÍ POTENCIÁLU ZIMNÍ REKREACE V ČR

Na území České republiky se nachází celkově 164 horských středisek, z nichž největší počet čítají malá střediska, celkově 54 %, a střední s 29 %. Velkých horských areálů se v Česku vyskytuje pouze 17 %, avšak i přes své nízké zastoupení mají hlavně díky vybavenosti a komplexnosti služeb největší význam pro uspokojení poptávky. (Asociace horských středisek ČR o.s, 2015a, [online])

Ve srovnání s okolními státy, především alpskými zeměmi, je zřejmé, že Česká republika nedisponuje nejlepšími přírodními podmínkami pro horskou turistiku, především výškou pohoří, potencionálně využitelnou délkou svahů nebo délkou zimy. Sjezdové lyžování má však podle Vystoupila (2006, s. 58) v České republice dlouholetou tradici, nachází se zde velké množství menších lyžařských středisek, soustředěných především do vyšších horských oblastí - Krkonoše, Jizerské hory, Krušné hory, Šumava, Orlické hory, Jeseníky a Beskydy. Některá střediska se vyskytují i v nižších polohách, například Český les nebo Bílé Karpaty.

Jak uvádí Vystoupil (2006, s. 58), pro poskytování služeb spojených se sjezdovým lyžování je v Česku charakteristická vysoká strukturní neodbavenost, spojená se špatnou kvalitou a nízkou kapacitou zastaralých vleků a lanovek. Mnoho majitelů do svých středisek dlouho neinvestovalo, což má negativní dopad na kvalitu. V důsledku toho dochází k přeplnění středisek a vytváření dlouhých front. Hlavním rozdílem mezi provozem v zahraničí a zde je podpora ze strany státu. V zahraničí jde mnoho finančních prostředků jak na modernizaci a výstavbu rychlejších a kvalitnějších přepravních zařízení, tak na propagaci a rozvoj tamního turismu. V České republice chybí zákon o cestovním ruchu, který by určoval pravidla financování provozu horských středisek, ale i dlouhodobé financování turistických oblastí. Dosavadní možná přepravní kapacita přesahuje hodnotu 10 tis. osob za hodinu jen v několika následujících střediscích:

Špindlerův Mlýn (17 650 os/h, součet areálů Medvědí a Svatý Petr)

Rokytnice nad Jizerou (14 720 os/h)

Pec pod Sněžkou (13501 os/h)

Malá Morávka (13 090 os/h, součet areálů Karlov a Ovčárna)

Železná Ruda (11 240 os/h)

Janské Lázně (10 230 os/h)

Dle Vystoupila (2006, s. 60) v České republice existuje velké množství regionů, které splňují veškeré možné předpoklady pro provoz běžeckých tras, především dobu trvání souvislé sněhové pokrývky, výšku sněhu a také počet mrazivých dnů. K oblastem, které nejlépe využívají již existující potenciál, patří hlavně Jizerské hory (každoročně se zde pořádá mnoho významných událostí, jako je Jizerská padesátka), Krkonoše, Šumava a Českomoravská vrchovina. V Krušných horách, Slavkovském lese, Orlických horách Jeseníkách a Beskydech existuje také mnoho běžkařských tras, využití potenciálu je však méně intenzivní.

VYBRANÉ FYZICKO-GEOGRAFICKÉ FAKTORY A JEJICH VLIV NA PROVOZ ZIMNÍCH STŘEDISEK

Fyzicko-geografické faktory působí, ať už pozitivně či negativně, na veškerá území a ovlivňují dané oblasti pro rozvoj cestovního ruchu a jejich funkční využití. Tyto podmínky jsou stálého charakteru a nelze je ovlivňovat nebo měnit. Zásadní význam mají tyto faktory pro rozvoj a provoz zimních středisek, kromě geografických podmínek se jedná o vlivy teploty vzduchu, množství srážek, vlhkosti vzduchu a další.

Teplota vzduchu

Teplota vzduchu patří mezi nejdůležitější faktory, ovlivňující úspěšnost zimní sezóny. Na rozdíl od sněhových srážek, které lze do určité míry nahradit moderním systémem zasněžování, nelze teplotu vzduchu přímo ovlivnit. Pokud se teplota v období zimní sezóny nachází dlouhodobě nad bodem mrazu, nelze využívat sněžného zařízení, u kterého se optimální teplota použití pohybuje okolo $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$. Jak uvádí Netopil (1984, s. 60), řadí se teplota vzduchu k jednomu z nejčastěji se měnících činitelů v průběhu roku. Spolu s rostoucí nadmořskou výškou klesá teplota vzduchu. Pokud je tomu naopak, dochází k inverzi, a teplota ve vyšších polohách převyšuje tu v nižších.

Mezi nejchladnější měsíce roku patří leden a únor. Během ledna se průměrné denní teploty pohybují okolo $-2,8\text{ }^{\circ}\text{C}$, v minulých letech však průměrné teploty klesaly na pouhých $-1,2\text{ }^{\circ}\text{C}$. Někdy mohou do střední Evropy pronikat tzv. vpády arktického vzduchu, během kterých se teploty dostávají hluboko pod $-15\text{ }^{\circ}\text{C}$. (Brandos, 2016b, [online])

Únor lze považovat za nejchladnější měsíc vůbec, nejnižší naměřená teplota v historii na území Česka, $-42,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, byla zaznamenána právě v tomto měsíci. Průměrné denní teploty dosahují od $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$ do $4\text{ }^{\circ}\text{C}$, nejchladnější únor byl zaznamenán v roce 1929, kdy byla naměřena teplota $-11\text{ }^{\circ}\text{C}$, naopak nejteplejší v roce 1990 ($6,5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Jednou za 8 až 9 let bývá únor teplejším měsícem než březen, který lze považovat za jarní měsíc. Pro měsíc únor je typický výskyt inverzí, což značí rostoucí teplotu s nadmořskou výškou a sníženou oblačnost. (Brandos, 2016c, [online])

S březnem přichází do lyžařských středisek oteplení a zhoršení podmínek pro lyžování způsobeno četnými oblevy. Průměrná denní teplota se pohybuje okolo $+4,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, což je o $3,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ více než v předchozím měsíci. (Brandos, 2016a, [online])

Srážky

Dalším neméně důležitým faktorem, který ovlivňuje průběh lyžařské sezóny, je množství srážek. Srážky dle Netopila (1984) vznikají kondenzací vodních par v atmosféře. Lze je rozdělit na vertikální a horizontální. Vertikální padají rovnou z mraků a dělí se podle skupenství, tvaru a velikosti na déšť, mrholení, sníh (tvořený ledovými krystaly hvězdovitěho tvaru), sněhové krupky, sněhová zrna, zmrzlý déšť, námrazové krupky, kroupy a sněhové jehličky. Kromě těchto tvarů se objevují i další srážky, např. smíšené tvary, jako je déšť se sněhem.

Prosinec patří mezi měsíce zimní měsíce, kdy se vyskytuje nejmenší množství srážek. Stejně jako prosinec, i leden a únor se řadí k nejsušším měsícům. V lednu průměrný úhrn srážek v Čechách dosahuje 42,3 mm, na Moravě a ve Slezsku pak 37,8 mm. (Brandos, 2016b, [online]) V únoru pak činí úhrn srážek ještě méně. Očekávají se především srážky sněhové, při nedostačujícím množství těchto srážek je nutno využít technické vybavenosti prostřednictvím zasněžovacího systému, bez kterého se v dnešní době lyžařské areály již neobejdou. Březen patří co se týče srážek k vlhčím měsícům, sněhové srážky střídají srážky dešťové, v důsledku množství oblev dochází k zvednutí hladin řek.

Vlhkost vzduchu

Vlhkost vzduchu hraje významnou roli nejen v klimatologii a meteorologii, ale nese také svůj podíl na provozu lyžařských středisek. Tento fakt potvrzuje také Holub (2009, [online]), podle kterého je vlhkost vzduchu úzce spojena s procesem zasněžování. Kombinace teploty a vlhkosti vzduchu je zásadní pro to, jak snadno a kvalitně budoucí krystalky zmrznou. Obecně platí pravidlo, že nejhodnější stav pro zasněžování panuje při nižší teplotě a nižší vlhkosti vzduchu, jelikož při nižší vlhkosti je vzduch schopen lépe odvádět z kapičky její vlhkost a ta následně rychleji vymrzne, například při teplotě $-6\text{ }^{\circ}\text{C}$ a vlhkosti vzduchu 90% panují stejné podmínky k výrobě umělého sněhu jako při $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$ a vlhkosti 20 %. Bohužel pro Českou republiku je typickou charakteristikou vyšší vlhkost vzduchu, která značí obtížnější podmínky pro umělé zasněžování.

Nadmořská výška

Obecně platí pravidlo, že s rostoucí absolutní výškou se zvyšuje i průměrné množství padajícího sněhu. To znamená, že čím výše je místo položené, tím dříve na podzim sníh padá, a podklad se může vytvářet dříve než v nižších polohách a na jaře sníh také vydrží déle. Dle Holuba (2015, [online]) lze statisticky prokázat, že podzimní a jarní měsíce jsou mnohem bohatší na přísun srážek než měsíce zimní, které patří k nejsušším. S určitou přesností nelze nikdy předpovědět, kdy a kde napadne jaké množství sněhu, ale s vysokou pravděpodobností se v níže položených oblastech bude vyskytovat dostatek sněhu ve vrcholu zimy, tedy od konce ledna až do začátku března, ve výše položených střediscích pak bude největší množství sněhu na konci zimy a také na jaře, konkrétně od poloviny února do začátku dubna.

Návětrí a závětrí hor

Velehory jsou významnou překážkou pro vznik oblačnosti a s tím spojený výskyt sněhových srážek, a výrazně ji ovlivňují. Pro návětrnou stranu, tedy místa za určitou horskou překážkou, je typické vyšší množství srážek. Podle Holuba (2015, [online]) vlhký vzduch stoupá, což umocňuje jeho výstupný pohyb, a srážky jsou čím dál více intenzivní, čím více stoupá a s poklesem tlaku ve vyšších výškách se ochlazuje, tím více kondenzuje.

Inverze

Pro troposféru je typický pokles teploty s nadmořskou výškou, pokud dojde k opačnému procesu, tedy kdy teploty v horských polohách dosahují vyšších hodnot než v nížinách, pak nastává jev zvaný inverze. Netopil (1984, s. 64-65) uvádí, že ke vzniku inverzí dochází prouděním relativně teplého vzduchu nad studeným zemským povrchem, od kterého se přízemní atmosféra ochlazuje, vrstvy ve vyšších polohách zůstávají teplé. V důsledku inverze se v nížinách utváří oblaka a rozptylují se znečištění v ovzduší. Silná inverzní vrstva nedovoluje proniknutí produktů kondenzace vodní páry ani znečištění vzhůru a hromadí se tedy pod ní, jen minimálně se rozptylují i uvnitř inverzní vrstvy.

Z tohoto jevu těží především horská střediska, v nižších polohách se vyskytují mlhy, zhoršená viditelnost i lehčí mrholení, naopak na horách je teplo a jasno. Obzvláště pěkné počasí láká do hor mnoho turistů a lyžařů.

V. Praktická část

METODA VÝZKUMU

Tento výzkum byl proveden pomocí řízeného rozhovoru. Řízený rozhovor, neboli interview, patří mezi obtížnější metody co se získávání informací týče, současně se však řadí mezi nejvýhodnější formy sběru dat. Poskytuje dotazujícímu nejen fakta, ale i postoje a motivace jednotlivých respondentů. Podle Gavory (2000) je z časového hlediska tato metoda náročnější než dotazníkové šetření, na druhé straně respondenti odpovídají na pokládané otázky spontánně, což zvyšuje důvěryhodnost celého šetření. Mezi silné stránky řízeného rozhovoru patří široké možnosti a pružné přizpůsobení se vzniklým situacím.

Podle typu otázek se dělí interview na strukturované, polostrukturované a nestrukturované. Pro provedení výzkumu této bakalářské práce bylo využito nejčastěji používané formy interview, tedy polostrukturované (řízené), mezi jejíž hlavní výhody se řadí kladení doplňkových otázek, jsou stanovená hlavní obsahová schémata a hlavní otázky, zbytek vzniká v průběhu rozhovoru. (Miovský, 2006)

Dva ze tří řízených rozhovorů probíhaly formou osobní schůzky ve formálním prostředí přímo se zástupci jednotlivých středisek, poslední pak pomocí tzv. telefonního interview, který se od ostatních liší nemožností využít metody pozorování. Dle Miového (2006) se k výhodám této formy řadí nízké náklady, kdy není potřeba cestovat do terénu, ale také možnost získat informace od osob, které by se jinak do výzkumu nemohly zapojit.

PRŮBĚH VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Pro zhodnocení vlivu fyzicko-geografických faktorů, konkrétně vlivu počasí, bylo využito metody řízeného rozhovoru. Na začátku šetření oslovila autorka tohoto projektu telefonicky 9 lyžařských středisek. Ochotu spolupracovat a poskytnout potřebné informace ke zpracování výzkumu projevilo 5 dotazovaných. Z nich byli následně vybráni tři respondenti tak, aby splňovali množství podmínek, např. rozdílná úroveň poskytování služeb, technická i užitná vybavenost, aj.

Respondent č. 1 – provozovatel skiareálu Špindlerův Mlýn (Krkonoše)

Nadmořská výška: 702-1235 m n.m.	míst, Hromovka 300 míst, Medvědin
Celkové převýšení: 533 m	300 míst
Počet lanovek a vleků: 17	Lyžařská škola: Skol Max, Yellow Point
Celková délka tratí: 23,5 km	Snowpark: Funtrack Hromovka, Half
Přepravní kapacita: 20 543 osob/hod.	Pipe Svatý Petr, Snowpark Svatý Petr
Náročnost sjezdových tratí: modrá 38%, červená 54%, černá 8%	Doplňkové služby: snowtubing, bobová dráha, aquapark (Skiareál
Počet servisů a půjčoven: 5	Špindlerův Mlýn, 2013, [online])
Parkoviště: neplacené, Bedřichov 250	

Respondent č. 2 – provozovatel skiareálu Lipno (Šumava)

Nadmořská výška: 709-900 m n.m.	Počet servisů a půjčoven: 2
Celkové převýšení: 191 m	Parkoviště: neplacené, 750 míst
Počet lanovek a vleků: 8	Lyžařská škola: Ski School Lipno
Celková délka tratí: 10,8 km	Snowpark: ano
Přepravní kapacita: 11 400 osob/hod.	Doplňkové služby: Aquaworld, bruslení na Lipně, Hopsárium (Lipno
Náročnost sjezdových tratí: modrá 77%, červená 23%	servis s.r.o., 2015, [online])

Respondent č. 3. - provozovatel skiareálu Pustevny (Beskydy)

Nadmořská výška: 620-1095 m n.m.	Počet servisů a půjčoven: 2
Celkové převýšení: 475 m	Parkoviště: placené, 200 míst
Počet lanovek a vleků: 10	Lyžařská škola: Ski Team Pustevny,
Celková délka tratí: 12,5 km	Gorbys chool
Přepravní kapacita: 5271 osob/hod.	Snowpark: ne
Náročnost sjezdových tratí: modrá	Doplňkové služby: žádné (Pustevny,
67%, červená 10%, černá 23%	2012, [online])

Dva ze tří řízených rozhovorů proběhly formou osobní schůzky ve formálním prostředí. Poslední rozhovor se zástupcem areálu Lipno byl veden, z důvodu časové vytíženosti respondenta, telefonicky. Hlavním cílem tohoto šetření bylo prokázat závislost návštěvnosti jednotlivých zimních středisek na průběhu zimní sezóny.

Část informací, týkajících se počasí, byla zajištěna na základě veřejně dostupných dat Českého hydrometeorologického ústavu. Pomocí těchto údajů lze pozorovat jednak teplotní vývoj, tak vývoj srážek na území České republiky v rámci celku, i v jednotlivých oblastech.

Informace, týkající se vývoje počasí zimní sezóny 2014/2015 ve zkoumaných areálech, poskytly tři meteorologické stanice. Ty se nacházejí přímo nebo v bezprostřední blízkosti jednotlivých středisek - meteostanice Špindlerův Mlýn, meteorologická stanice Frymbur, nedaleko areálu Lipno, a meteostanice Frýdlant nad Ostravicí, vzdálená jen několik kilometrů od skiareálu Pustevny.

Pro zhodnocení nárůstu či úbytku sněhové pokrývky oslovila autorka této práce horskou službu v jednotlivých areálech.

VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

První část řízeného rozhovoru byla zaměřena na analýzu podnikání, konkrétně na vnímání konkurence, kvalitu poskytovaných služeb a technickou vybavenost jednotlivých areálů.

Konkurenční prostředí je jedním z faktorů, které zásadním způsobem ovlivňuje návštěvnost jednotlivých lyžařských středisek. Všechny tři zkoumané areály se nachází v jiné části České republiky, pro sever Čech je typická vysoká koncentrace lyžařských center, naopak v Jižních Čechách se vyskytuje těchto středisek jen malé množství. Proto také konkurenčního prostředí vnímají jednotliví respondenti jinak, viz. tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Vnímání konkurence v areálech Špindlerův mlýn, Lipno a Pustevny

Vnímání konkurence				
	nízká	spíše nízká	spíše vysoká	vysoká
Respondent č. 1				X
Respondent č. 2		X		
Respondent č. 3			X	

zdroj: vlastní zpracování

Stupeň konkurence jako vysoký vnímá respondent č. 1. Podle respondenta je toto vnímání ovlivněno především vysokou koncentrací lyžařských středisek v Krkonoších. Jako největšího konkurenta považuje respondent č. 1 SkiResort Černá Hora – Pec, kde propojením pěti areálů, včetně dvou velkých středisek Pec pod Sněžkou a Černá hora, došlo ke vzniku lyžařského resortu se společným skipasem, platným ve všech areálech. I přes silnou konkurenci je však Špindlerův Mlýn nejnavštěvovanějším lyžařským střediskem v České republice. Podle respondenta č. 1 se areál Špindlerův Mlýn může pyšnit nejmodernějším zasněžovacím systémem v celé České republice. V sezóně 2014/2015 uvedlo středisko do provozu celkem 70 nových sněžných sprch. Ty dokáží vyrobit větší množství umělého sněhu za kratší kratší časovou jednotku a s vyšší energetickou úsporou, než zvládnou klasická děla.

Tabulka č. 2: Přehled lyžařských středisek v Krkonoších

Krkonoše				
	Lanovky	Vleky	Kapacita	Délka tratí
Benecko	1	12	8300 osob/hod.	3,5 km
Černá hora	2	15	12645 osob/hod.	15,85 km
Černý Důl	2	10	10300 osob/hod.	9,07 km
Harrachov	3	6	6012 osob/hod.	7,32 km
Herlíkovice	2	5	7300 osob/hod.	11,3 km
Malá Úpa	0	6	3150 osob/hod.	2,49 km
Mladé Buky	1	8	7700 osob/hod.	5,13 km
Paseky nad Jizerou	0	5	4870 osob/hod.	10 km
Pec pod Sněžkou	1	9	9520 osob/hod.	10,4 km
Rokytnice nad Jizerou	2	24	16695 osob/hod.	23,3 km
Špindlerův mlýn	5	12	20543 osob/hod.	23,75 km
Velká Úpa	1	3	3950 osob/hod.	3,4 km
Vítkovice	1	6	6800 osob/hod.	5,44 km
Vysoké nad Jizerou	0	5	2750 osob/hod.	4,15 km

zdroj: převzato z lyzarska-strediska.cz, 2008, [online]

Respondent č. 2. označil konkurenci na Šumavě jako spíše nízkou. Vnímání je ovlivněno především nízkým počtem lyžařských středisek. Pohoří Šumava se nachází v nízké nadmořské výšce a nemůže konkurovat jiným areálům v Alpách či Krkonoších. Proto se skiareál Lipno zaměřil na uspokojení potřeb nejpočetnější skupiny návštěvníků, a to rodiny s dětmi. V České republice se nachází jen málo středisek, které se specializují právě na tuto cílovou skupinu. Kromě množství modrých sjezdovek určených začínajícím lyžařům se zde nachází dětský park s pojízdnými koberci, sněžným tunelem a množstvím různých překážek. Tento park patří k vůbec největším v republice. Podle respondenta č. 2 areál Lipno usiluje o to stát se jedním z největších areálů v Česku. V současné době probíhá výstavba jak nové sjezdovky o délce 1 200 metrů, tak skicrosové trati, která bude obsahovat množství skoků, vodních příkopů a různých klopených zatáček. V budoucnu by mělo dojít k dalšímu rozšiřování a vzniku nových sjezdových tratí. Co se týče technické vybavenosti, patří Lipno podle respondenta č. 2 k nejmodernějším areálům v republice. K dispozici má dohromady 44 sněžných děl a sněžných tyčí.

Tabulka č. 3: Přehled lyžařských středisek na Šumavě

Šumava				
	Lanovky	Vleky	Kapacita	Délka tratí
Kašperské Hory	0	3	1850 osob/hod.	2,1 km
Lipno	3	5	11400 osob/hod.	10,8 km
Nové Hutě	0	2	1400 osob/hod.	1,15 km
Špičák – Železná Ruda	1	6	6500 osob/hod.	7,7 km
Zadov	2	4	4463 osob/hod.	4,72 km

zdroj: převzato z lyzarska-strediska.cz, 2008, [online]

Respondent č. 3 označil konkurenci v Beskydech jako spíše vysokou, a to i přes nižší počet lyžařských středisek, především lokálního významu. Toto vnímání ovlivňuje především fakt, že areál Pustevny disponuje silně zastaralými technickými prostředky a potřeboval investovat nejen do výstavby nových sjezdových tratí, ale také do modernizace přepravního zařízení. Pustevny mají k dispozici pouze jednu dvousedáčkovou lanovku. Ta slouží převážně k přepravě lyžařů do areálu, nenavazuje na ni však žádná sjezdovka a její provoz bývá časově omezen. Jako největšího konkurenta respondent č. 3 vnímá lyžařský areál Bílá, který díky výstavbě čtyřsedačkové lanovky patří mezi největší areály na celé Moravě.

Tabulka č. 4: Přehled lyžařských středisek v Beskydech

Beskydy				
	Lanovky	Vleky	Kapacita	Délka tratí
Bílá	1	3	4590 osob/hod.	4,35 km
Dolní Lomná	0	2	1300 osob/hod.	0,86 km
Javorový vrch	1	3	1864 osob/hod.	1,45 km
Mosty u Jablunkova	0	4	3080 osob/hod.	2,1 km
Pustevny	1	10	5271 osob/hod.	3,49 km
Razula	0	4	2800 osob/hod.	2 km
Soláň	0	7	4470 osob/hod.	4,18 km

zdroj: převzato z lyzarska-strediska.cz, 2008, [online]

Po zhodnocení podnikatelského prostředí bylo hlavním cílem šetření zhodnocení vlivu vybraných faktorů na průběh zimní sezóny. Ta se dělí do tří časových období – vánoční svátky a Silvestr a hlavní a vedlejší sezóna.

VÁNOČNÍ SVÁTKY A SILVESTR

První období začíná o posledním adventním víkendu 22.12. a trvá dva týdny. Horská střediska očekávají veliký nápor návštěvníků z důvodu volna a očekávaných silvestrovských oslav. Pro většinu lyžařských areálů je toto období zásadní a může výrazně ovlivnit zisky či ztráty za celou zimní sezónu. Významnou roli zde nese vliv počasí, především teploty nacházející se pod bodem mrazu, aby provozovatelé byli schopni včas zasněžit co největší množství sjezdových tratí. Někteří provozovatelé se nebojí zvýšit cenu jednodenních skipasů, počítají s tím, že zákazníci jsou ochotni zaplatit v tomto období jakoukoli částku za lyžování během Vánoc. Nejvíce zákazníci zaplatili ve skiareálu Špindlerův Mlýn, kde se cena jednodenního skipasu vyšplhala až na 850 korun, nejméně pak v lyžařském areálu Pustevny (viz. Tab. č. 5)

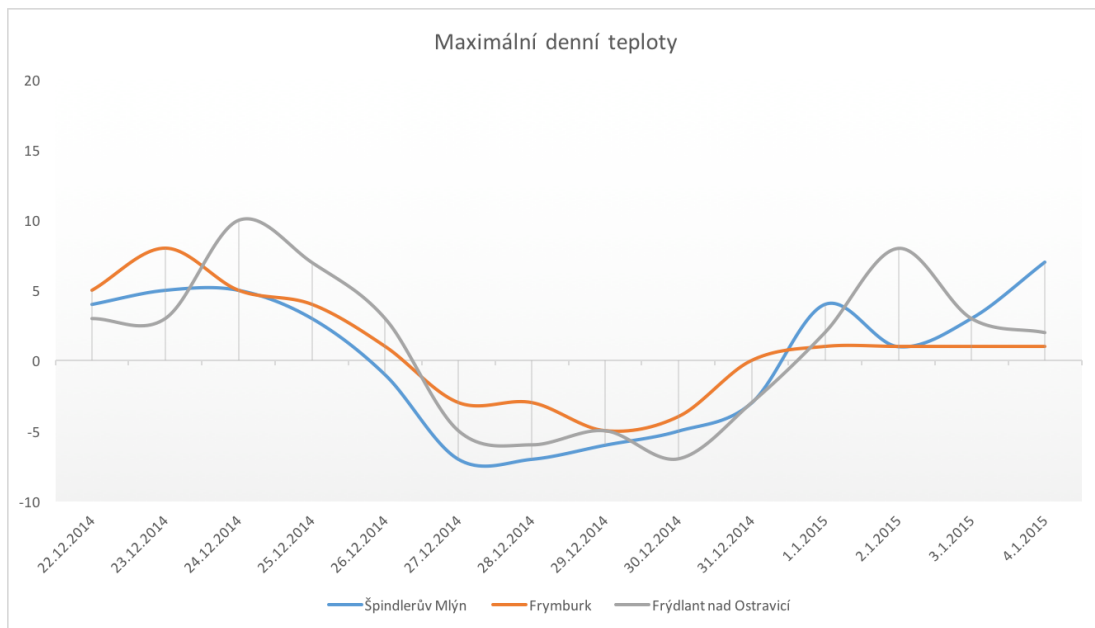
Tabulka č. 5: Cena jednodenních skipasů v zimní sezóně 2014/2015

Ceník 2014/2015					
		Dospělí	Junioři	Děti	Senioři
Špindlerův Mlýn	Nový rok	850	680	580	680
	Hlavní sezóna	750	600	520	600
	Vedlejší sezóna	650	520	450	520
Lipno	Hlavní sezóna	620	500	420	420
	Vedlejší sezóna	430	350	290	290
Pustevny	Hlavní sezóna	380	380	230	230
	Vedlejší sezóna	300	300	190	190

zdroj: vlastní zpracování podle ceníků v zimní sezóně 2014/2015

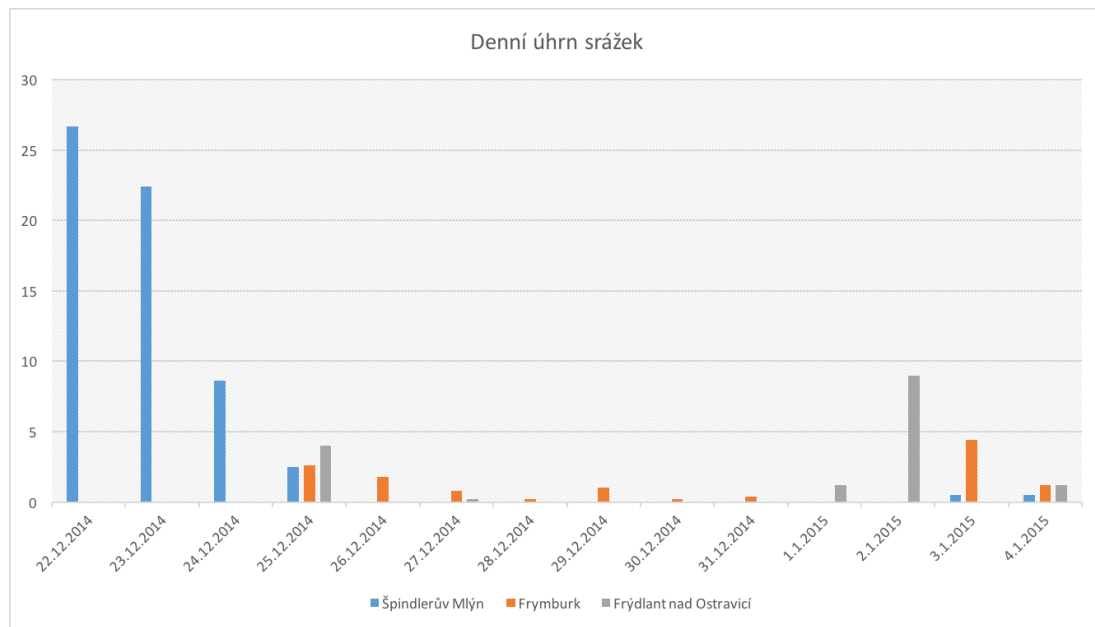
Následující dva grafy zachycují vývoj teplot a srážek během prvního období. Začátek vánočních svátků byl, co se počasí týče, teplotně nadprůměrný a s nízkým výskytem srážek. Ve všech třech zkoumaných střediscích se teploty pohybovaly nad bodem mrazu. S blížícím se Novým rokem došlo k prudkému ochlazení, a tak mohly lyžařské areály při absenci sněhových srážek alespoň začít se zasněžováním.

Graf č. 1: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období vánočních svátků a Silvestra

zdroj: vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

Graf č. 2: Vývoj denního úhrnu srážek (mm) v období vánočních svátků a Silvestra

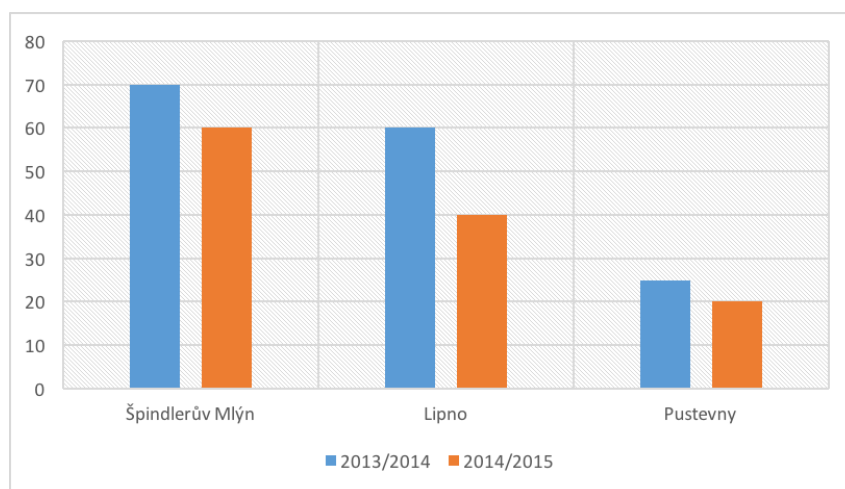

zdroj: vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

Mnoho lyžařských středisek zůstalo kvůli nedostatečné sněhové pokrývce během vánočních svátků. Mnohem lépe se s podmínkami vypořádaly velké areály disponující kvalitní technikou zasněžování. Skiareál Špindlerův Mlýn mohl díky včasnému zasněžování otevřít první sjezdovky mnohem dříve než další dva dotazovaní, a to již 13. prosince. Lyžařský areál Lipno také patří k nejlépe vybaveným v republice, díky tomu se podařilo areál, i přes nepřízeň počasí, uvést do provozu poslední prosincový víkend. Naopak areál Pustevny, jehož systém zasněžování je značně zastaralý, nebyl schopen kvůli vyšším teplotám a nízkým sněhovým srážkám včas otevřít sjezdové tratě, a tak se vleky rozjely až první lednový víkend.

Všichni tři respondenti se shodli na úbytku návštěvnosti daných středisek během období vánočních svátků a Silvestra v komparaci s předešlou zimní sezónou. Areály Lipno a Pustevny zůstaly v důsledku nepřízně počasí během vánočních svátků úplně zavřeny. Areálu Špindlerův Mlýn se podařilo, i přes vyšší teploty, udržet 5 km sjezdových tratí. Z obav z přeplnění resortu a nekomfortnosti se středisko rozhodlo, i přes nepříznivé podmínky pro lyžování, zachovat vysoké ceny skipasů. Areál zvolil jinou formu kompenzace v podobě voucheru na jednodenní skipas s padesáti procentní slevou se splatností od ledna. Zhodnocením statistických dat, které charakterizují stav sněhové pokrývky, a následným porovnáním výpovědí jednotlivých respondentů, lze pozorovat vliv daného ukazatele na návštěvnost lyžařských areálů. Na poklesu návštěvnosti se podílí jednak vyšší teploty oproti sezóně 2013/2014 (viz. Příloha č. 13), tak nižší množství srážek (viz. Příloha č. 14) a s ním spojený úbytek sněhové pokrývky, který zachycuje následující graf.

Graf č. 3: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období vánočních svátků a Silvestra

zdroj: vlastní zpracování z snow.cz, 2016, [online]

HLAVNÍ SEZÓNA

Hlavní sezóna začíná v lyžařských areálech na začátku ledna a trvá dva a půl měsíce. Podmínky pro lyžování bývají zpravidla v tomto období nejpříznivější. Na návštěvnost lyžařských středisek mají velký vliv některé události. V druhé polovině sezóny začínají žákům ze základních a středních škol jarní prázdniny, ty v České republice probíhaly od 2.2. a končily v půlce března. Prázdniny jsou rozdělené jednak časově, tak také podle území, aby nedocházelo k jednorázovému přeplnění kapacit.

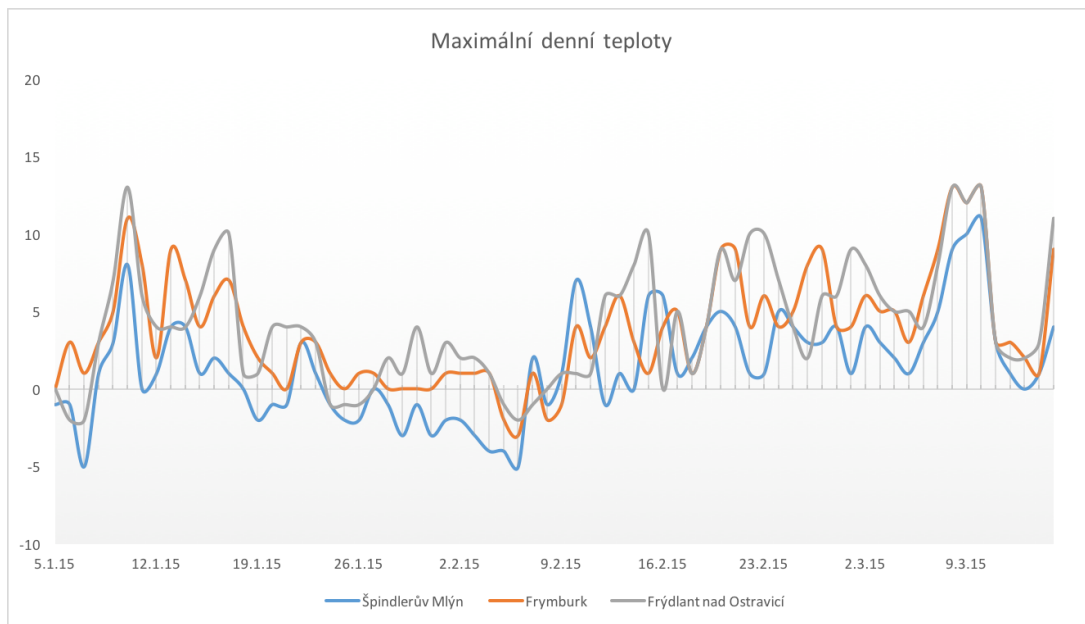
Tabulka č. 6: Přehled jarních prázdnin ve školním roce 2014/2015

Termíny jarních prázdnin ve školním roce 2014/2015					
2. 2. - 8. 2. 2015	9. 2. - 15. 2. 2015	16. 2. - 22. 2. 2015	23. 2. - 1.3. 2015	2. 3. - 8. 3. 2015	9. 3. - 15. 3. 2015
Bruntál, Česká Lípa, Havlíčkův Brod, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Liberec, Náchod, Pelhřimov, Písek, Semily, Třebíč, Žďár nad Sázavou	Chomutov, Jeseník, Jičín, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Prachatice, Příbram, Rychnov nad Kněžnou, Strakonice, Šumperk, Tábor, Ústí nad Labem	Benešov, Beroun, České Budějovice, Český Krumlov, Chrudim, Klatovy, Ostrava-město, Pardubice, Rokycany, Svitavy, Trutnov, Ústí nad Orlicí	Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Domažlice, Hodonín, Karviná, Louny, Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Prostějov, Tachov, Vyškov, Znojmo	Děčín, Frýdek-Místek, Cheb, Jindřichův Hradec, Karlovy Vary, Litoměřice, Nymburk, Praha 6, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 10, Přerov, Sokolov	Hradec Králové, Kroměříž, Mělník, Nový Jičín, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Praha-východ, Praha-západ, Rakovník, Teplice, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín

zdroj: převzato z kamasnehem.cz, 2015, [online]

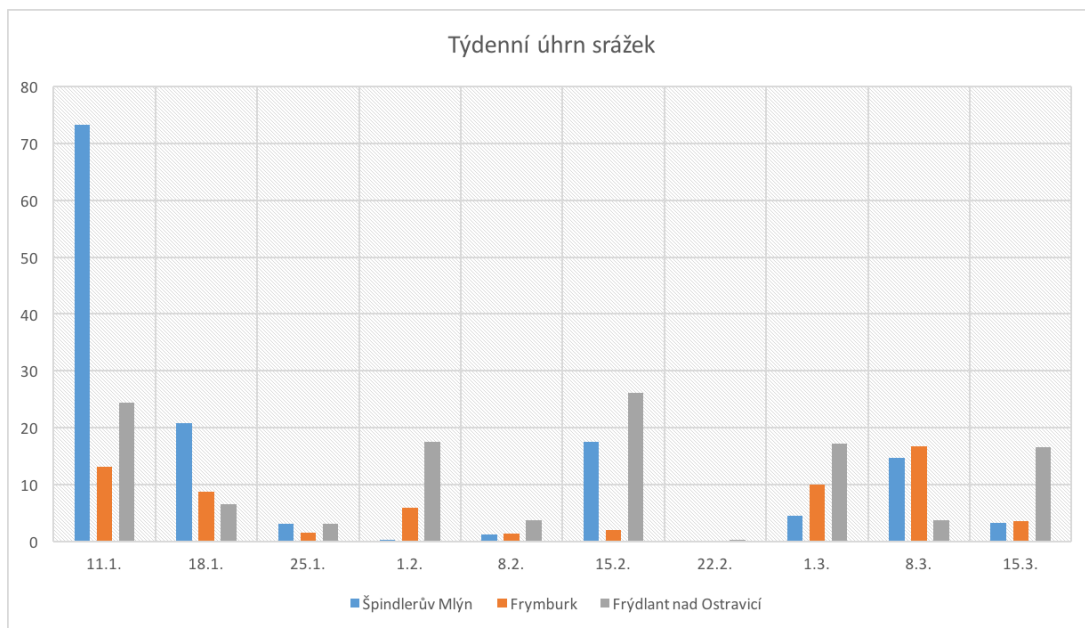
Grafy č. 4 a 5 zachycují vývoj teplot a srážek v období hlavní sezóny. První polovina ledna byla teplotně nadprůměrná. I když přibýlo srážek, díky vyšším teplotám se objevovaly především srážky dešťové. V druhé půlce měsíce došlo k ochlazení, v horských oblastech začaly převládat srážky sněhové, které výrazně přispěly k zlepšení podmínek pro lyžování. Zimní sezónu zachránil především vydařený únor, kdy ve střediscích panovaly ideální podmínky a sjezdové tratě disponovaly dostatečnou sněhovou pokrývkou. Největší návštěvnost areály zaznamenaly v druhé půlce února, kdy začaly jarní prázdniny dětí z velkých měst, především Brna, blízkého okolí Brna a několika obvodů Prahy. V březnu pak došlo opět k oteplení. Vyšší teploty a výskyt dešťových srážek zapříčinili množství oblev a zhoršení podmínek pro lyžování.

Graf č. 4: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období hlavní sezóny

zdroj: vlast vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

Graf č. 5: Vývoj týdenního úhrnu srážek (mm) v období hlavní sezóny

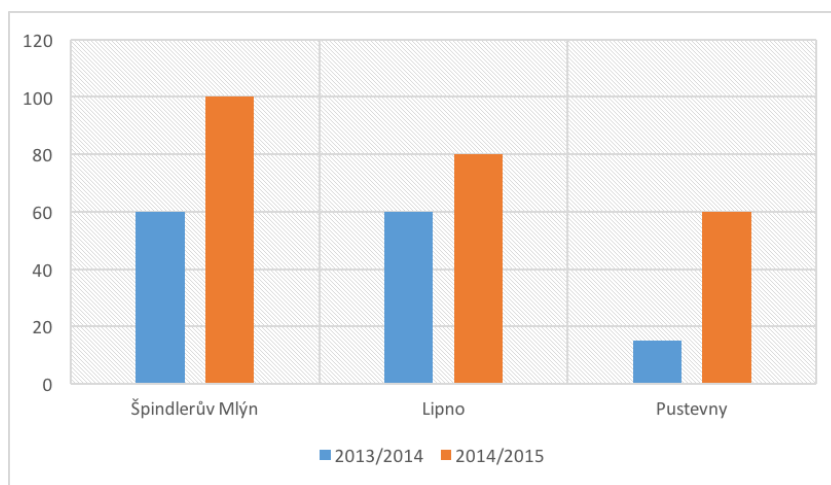

zdroj: vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

Nejlepší podmínky panovaly v areálu respondenta č. 1 ve Špindlerově Mlýně, kdy se teploty v lednu pohybovaly pod bodem mrazu a kde byly naměřeny nejvyšší sněhové srážky. Lyžařské středisko uvedlo do provozu všechny sjezdové tratě nejdříve ze všech dotazovaných, a to již v sobotu 17. ledna. Díky příznivému vývoji počasí byly ideální podmínky pro lyžování také ve skiareálu Lipno u respondenta č. 2. Všechny 10 kilometrů sjezdovek, na kterých se nacházelo až 80 centimetrů sněhu, mohli lyžaři plně využít od prvního únorového víkendu, kdy byl tento areál plně uveden do provozu. Dle výpovědi respondenta č. 3 ze skiareálu Pustevny byly všechny sjezdové tratě zprovozněny ze všech tří zkoumaných středisek nejpozději, a to 12. února.

Následující graf zachycuje nejvyšší naměřené hodnoty vrstvy sněhu v období hlavní sezóny. Z grafu lze pozorovat nárůst sněhové pokrývky ve všech třech zkoumaných areálech. Největší rozdíl byl zaznamenán na Pustevnách, kde tyto hodnoty přesahovaly více jak trojnásobek oproti předešlé zimě.

Graf č. 6: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období hlavní sezóny

zdroj: vlastní zpracování z snow.cz, 2016, [online]

Zvýšenou návštěvnost ve srovnání s předchozí sezónou zaznamenaly v období hlavní sezóny všechna tři zkoumaná zimní střediska. Ve skiareálu Pustevny se o víkendech během dne pohybovalo až 500 lyžařů. Respondent č. 1 z areálu Špindlerův mlýn uvedl, že v porovnání s loňským rokem počet návštěvníků v období hlavní sezóny také stoupl. V druhé polovině února zaznamenal areál největší množství lyžařů. Na sjezdových tratích se vyskytovalo v průměru 8 000-9 000 návštěvníků, a to nejen o víkendech, ale i ve všedních dnech. Pozitivní dopad měl vývoj počasí i na lyžařský areál Lipno. Během víkendů středisko denně navštěvovalo v průměru 3 000 lyžařů, pozitivně hodnotili

návštěvníci zařazení doprovodných programů v těchto dnech. Ve všední dny pak byla návštěvnost díky rekreantům z okolních hotelů ještě o něco vyšší.

Na nárůstu návštěvnosti v období hlavní sezóny se kromě příznivého vlivu počasí podílí i některé události. V druhé polovině hlavní zimní sezóny začínají jarní prázdniny žáků ze základních a středních škol. V tomto období bývá návštěvnost lyžařských středisek nejvyšší z celého průběhu zimní sezóny. Podle výpovědi respondenta č. 1. je právě tato část zimy nejméně závislá na klimatickém vývoji, i při případné nepřízni počasí se návštěvníci chystají strávit svou dovolenou v lyžařských střediscích. Hlavním důvodem je podle respondenta nemožnost ovlivnit termín jarních prázdnin žáků.

V horských střediscích se během hlavní sezóny pořádá téměř každý víkend nějaká sportovní či kulturní událost, což podle autorky přispívá ke zvýšení návštěvnosti lyžařských areálů hlavně během víkendů. Respondent č. 1 uvedl, že Špindlerův Mlýn patří k nejvýznamnějším areálům v pořádání sportovních a kulturních akcí. Mezi významné události uplynulé zimní sezóny patří Krkonošská 70, nebo Audi Snowjam, jeden ze závodů světového poháru FIS ve freestyle snowboardingu. Lipno se podle respondenta č. 2 prezentuje jako rodinné lyžařské středisko, proto každoročně pořádá mnoho akcí především pro nejmenší lyžaře, např. karneval na lyžích nebo Show lišáka Foxe s bohatým doprovodným programem. Na Pustevnách se pak každoročně koná akce Sněhové království, jejíž součástí je tesání monumentálních soch z ledu a sněhu. Respondent č. 3 uvedl, že návštěvnost v těchto dnech přesahuje až trojnásobek obvyklého počtu návštěvníků.

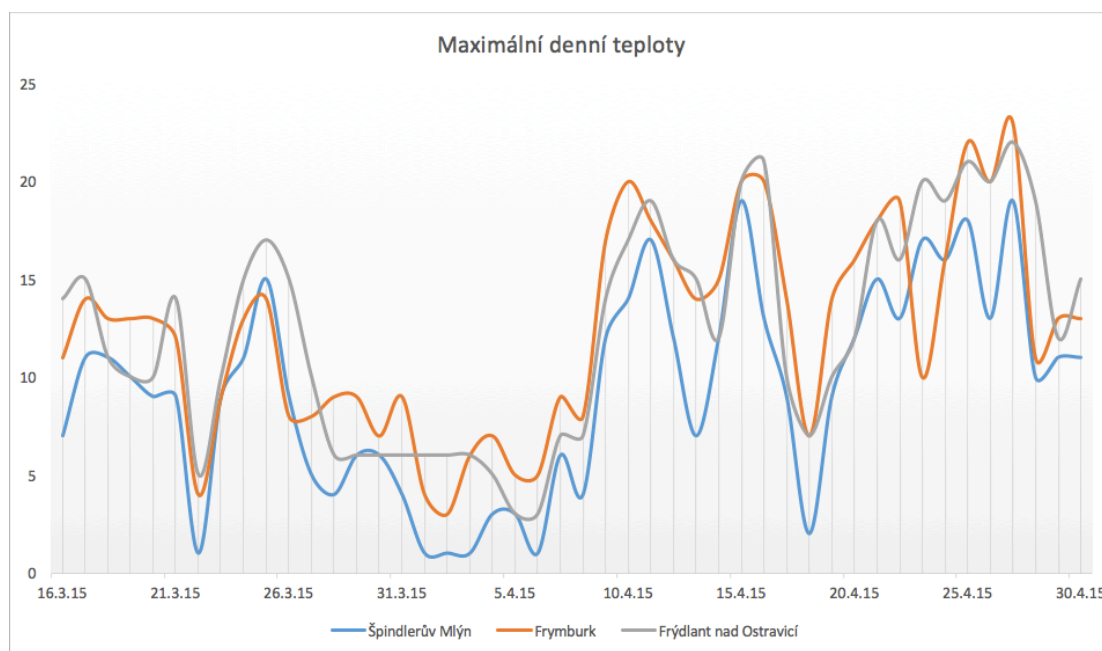
Dle autorčina šetření se některé lyžařské areály snaží nalákat zákazníky a podpořit prodej pomocí věrnostních programů, obzvláště důležitá je podpora na začátku hlavní sezóny mezi vánočními svátky a jarními prázdninami, kdy se očekává nižší návštěvnost. Podle respondenta č. 1 nabízí areál Špindlerův mlýn lyžařům kartu GOPASS, díky které mohou zákazníci získat slevu nejen na nákup skipasu, ale využívat i jiných výhod. Lyžařský areál Lipno dle respondenta č. 2 také využívá tento typ podpory prodeje, a to díky věrnostní kartě Lipno Card. Tuto kartu lze využít v celých Jižních Čechách na množství sportovních a kulturních aktivit, ale i na ubytování. Důležitá je podpora především v období, kdy se nekonají žádné významné události. S cílem zvýšit návštěvnost nabízel skiareál s Lipno Card od začátku ledna slevu 20% na tři a vícedenní skipasy.

VEDLEJŠÍ SEZÓNA

Vedlejší sezóna začíná v lyžařských areálech v druhé půlce března. Podmínky pro lyžování se výrazně zhoršují, a tak lyžařské areály lákají své zákazníky na zvýhodněnou cenu skipasů. Ty v mnohých lyžařských střediscích klesají až o několik stovek korun. Kromě toho areály využívají podporu prodeje pomocí věrnostních programů a slevových balíčků.

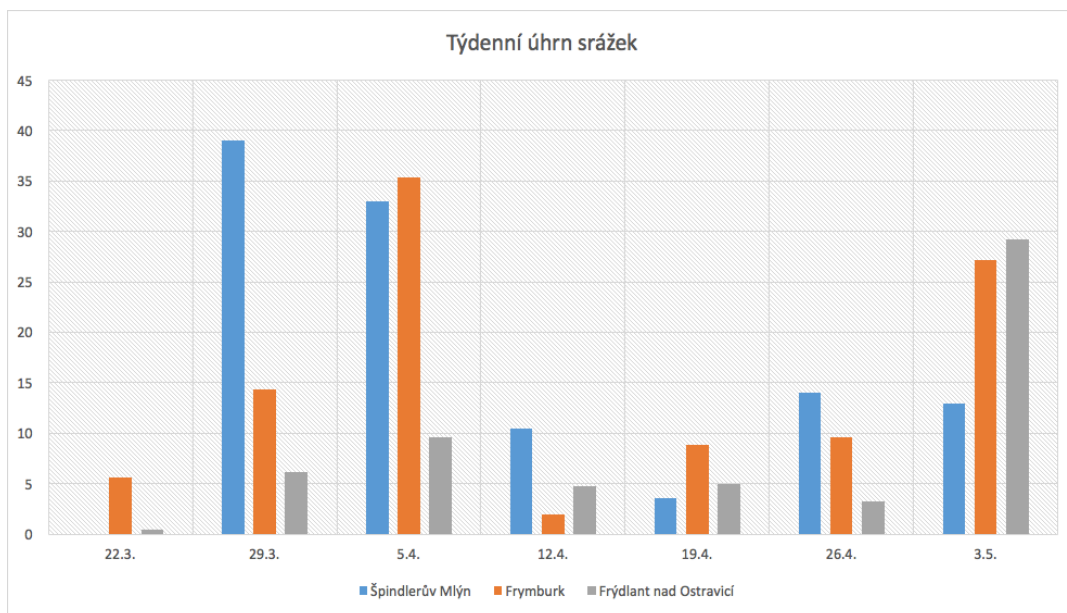
Konec zimní sezóny, co se týče počasí, byl teplotně nadprůměrný. Maximální denní teploty dosahovaly na některých místech více jak 15 °C. Toto období bylo také charakteristické četnými srážkami, díky vysokým teplotám však převážně srážkám dešťovým. Jako první byl provoz ukončen díky nedostatku sněhu u respondenta č. 3 ve skiareálu Pustevny, kde se poslední vleky rozjely již 22. března, což bylo o měsíc později než předchozí rok. Lyžařský areál Lipno definitivně uzavřel své brány poslední březnový víkend, a to přesně 28. března. Nejdéle mohli upravené sjezdové tratě lyžaři využívat v areálu u respondenta č. 1 ve Špindlerově Mlýně. Poslední lyžování si mohli návštěvníci vychutnat v neděli 12. dubna, kdy byla zima definitivně ukončena. Následující dva grafy zachycují přesné údaje o teplotním a srážkovém vývoji v posledním období.

Graf č. 7: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období vedlejší sezóny

zdroj: vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

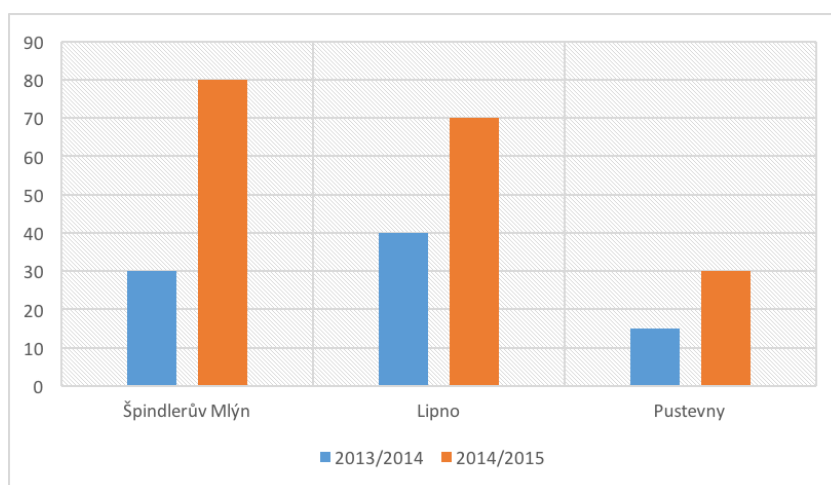
Graf č. 8: Vývoj týdenního úhrnu srážek (mm) v období vedlejší sezóny

zdroj: vlastní zpracování podle dat poskytnutými meteostanicemi

I přes teplejší závěr zimní sezóny zaznamenali všichni tři respondenti nárůst návštěvnosti oproti zimě 2013/2014. V areálu Lipno a Pustevny zima 2013/2014 skončila v důsledku nepřízně počasí ještě před začátkem vedlejší sezóny. Největší množství lyžařů, celkem 4 000, bylo zaznamenáno ve Špindlerově Mlýně poslední březnovou sobotu. Porovnáním statistických dat o stavu sněhové pokrývky s výpovědi respondentů lze opět pozorovat závislost návštěvnosti na tomto jevu. Meziroční nárůstu sněhové pokrývky v období vedlejší sezóny zachycuje graf č. 9.

Graf č. 9: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období vedlejší sezóny

zdroj: vlastní zpracování z snow.cz, 2016, [online]

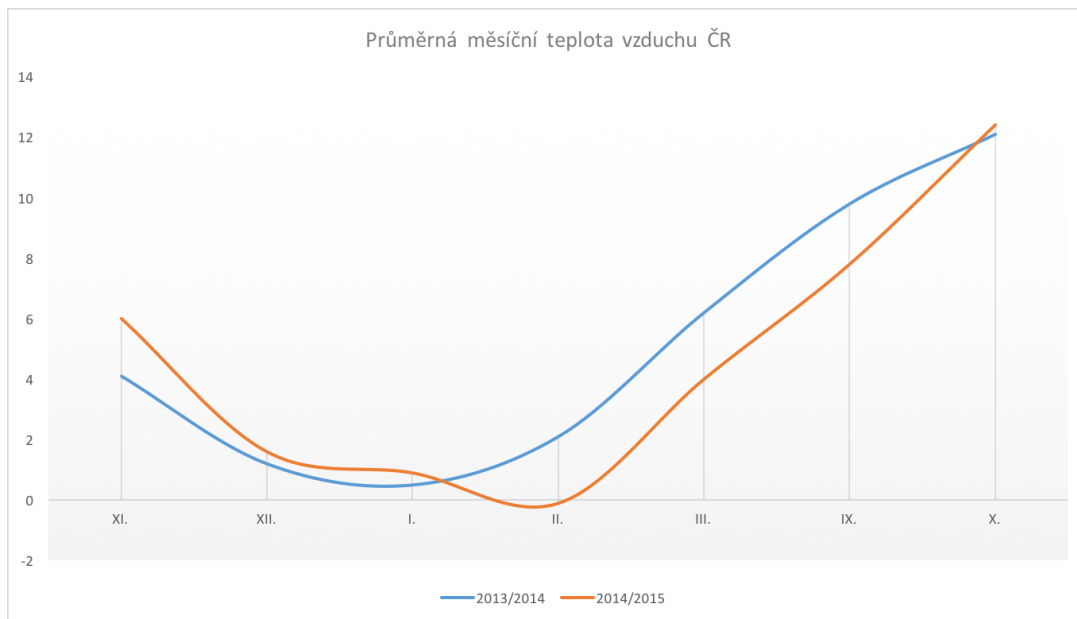
ZHODNOCENÍ ZIMNÍ SEZÓNY 2014/2015

Zimní sezónu 2014/2015 lze, co se vývoje počasí týče, považovat za průměrnou. Ve srovnání se zimní sezónou 2013/2014, kdy provozovatelé středisek hlásili velké ztráty díky neobvykle teplému počasí a nedostatečné sněhové pokrývce, byla většina respondentů s průběhem zimy a obsazeností středisek spokojena.

Začátek zimy se ve srovnání s předešlou sezónou nevyvíjel zrovna ideálně. Díky teplotně nadprůměrnému prosinci, kdy se denní teploty po většinu času nacházely nad bodem mrazu, nebyla většina provozovatelů lyžařských areálů schopna otevřít sjezdové tratě včas, to znamená do začátku období vánočních svátků. V tomto období očekávají horská střediska největší nápor návštěvníků z důvodu oslav vánočních a silvestrovských svátků. Změna nastala s blížícím se koncem roku, kdy došlo k prudkému ochlazení. Areály, disponující dostačujícím technickým zařízením, mohly začít se zasněžováním sjezdových tratí. Zimní sezónu zachránil především vydařený únor, kdy se na sjezdových tratích nacházelo dostatečné množství sněhu, a většina areálů hlásila rekordní počty lyžařů. Ideální podmínky pak na mnoha místech České republiky vydržely až do začátku dubna a velikonočních svátků.

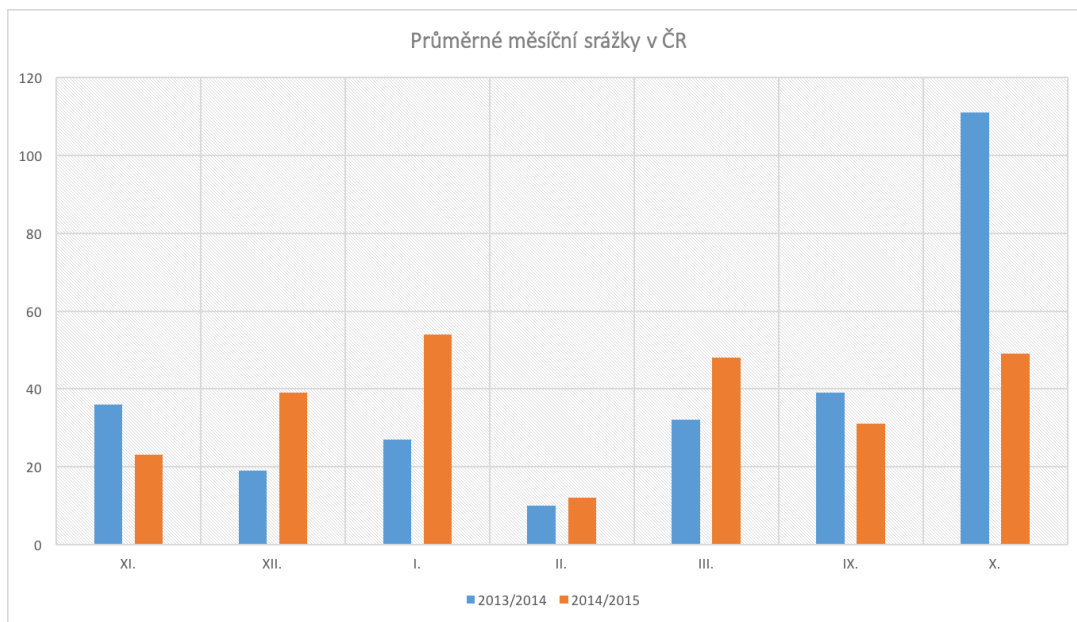
Grafy č. 7 a 8, vypracované pomocí dat ze statistik Českého hydrometeorologického ústavu, zachycují vývoj průměrných měsíčních teplot vzduchu a průměrného měsíčního úhrnu srážek na území České republiky v průběhu dvou zimních sezón. Až na začátek byla zimní sezóna 2014/2015 ve srovnání se zimou předešlou teplotně i srážkové vydařenější. Na základě vyhodnocení dat z Českého hydrometeorologického ústavu lze pozorovat značné ochlazení a nárůst sněhových srážek. V komparaci se zimní sezónou 2013/2014 došlo během zimních měsíců (prosinec-duben) k poklesu teploty o 1,1 °C a průměrnému zvýšení úhrnu srážek téměř o 50%. Tyto rozdíly pak zapříčinily pozitivní dopad návštěvnost středisek.

Graf č. 10: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón

zdroj: vlastní zpracování z portal.chmi.cz, 2016b, [online]

Graf č. 11: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón

zdroj: vlastní zpracování z portal.chmi.cz, 2016c, [online]

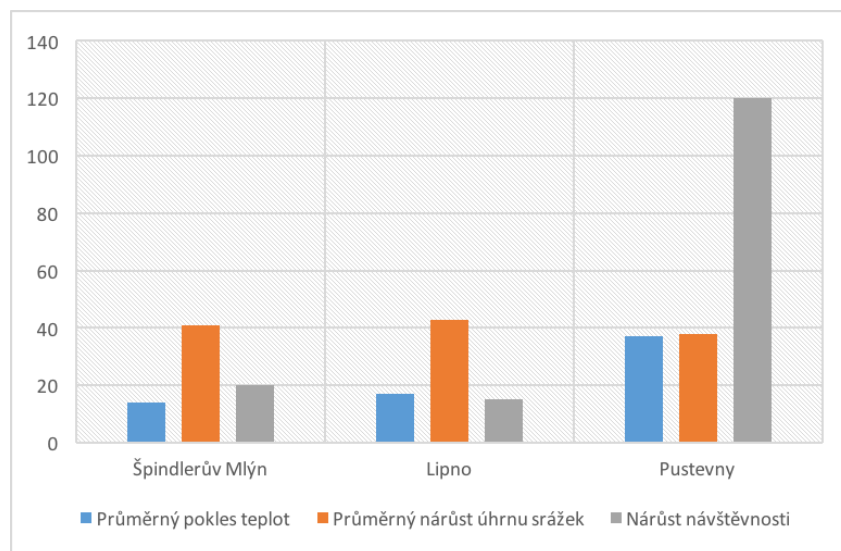
Většina z dotazovaných vnímá uplynulou zimní sezónu 2014/2015 jako celkem vydařenou. Respondent č. 1 zaznamenal nárůst návštěvníků o jednu pětinu oproti zimě předchozí, celkově areál navštívilo půl miliónu lyžařů. Podle zástupce areálu vděčí Špindlerův Mlýn za dobrou zimu především investicím do nového systému zasněžování, jako další pozitivní krok vnímá zavedení věrnostního programu, do kterého se zapojilo 25 000 zákazníků.

Respondent č. 2 z lyžařského střediska Lipno uvedl, že i přes ne příliš ideální vývoj počasí patří uplynulá zimní sezóna k těm vydařenějším. Oproti předchozí zimě zaznamenal areál nárůst o 15%, celkem tedy 170 000 návštěvníků. Po nevydařeném úvodu zimy přišly mrazy a i zde bylo plně využito investic spojených s modernizací zasněžovacího systému, kterému vděčí za záchranu lyžařské sezóny.

Zlepšení v podobě růstu návštěvnosti pocítil i respondent č. 3 z lyžařského areálu Pustevny. V zimě navštívilo areál celkem 13 800 lyžařů, což znamená více jak dvojnásobný nárůst v porovnání s předešlým rokem, kdy areál zaznamenal pouhých 6 200 lyžařů. Za vyšší zisky vděčí areál především příznivějšímu počasí, kdy oproti sezóně 2013/2014 bylo umožněno otevření všech sjezdových tratí. Z dlouhodobého kontextu se však podle něj jedná pouze o průměr a návštěvnost zdaleka nedosahovala takových čísel, jako dva roky zpátky.

Následující graf zachycuje závislost návštěvnosti vybraných lyžařských středisek na vývoj počasí v komparaci se zimní sezónou 2013/2014. K porovnání meziročních změn bylo využito statistických dat Českého hydrometeorologického ústavu v jednotlivých krajích.

Graf č. 12: Vliv meziročního poklesu teplot a nárůstu srážek na návštěvnost (%) v období prosinec-duben

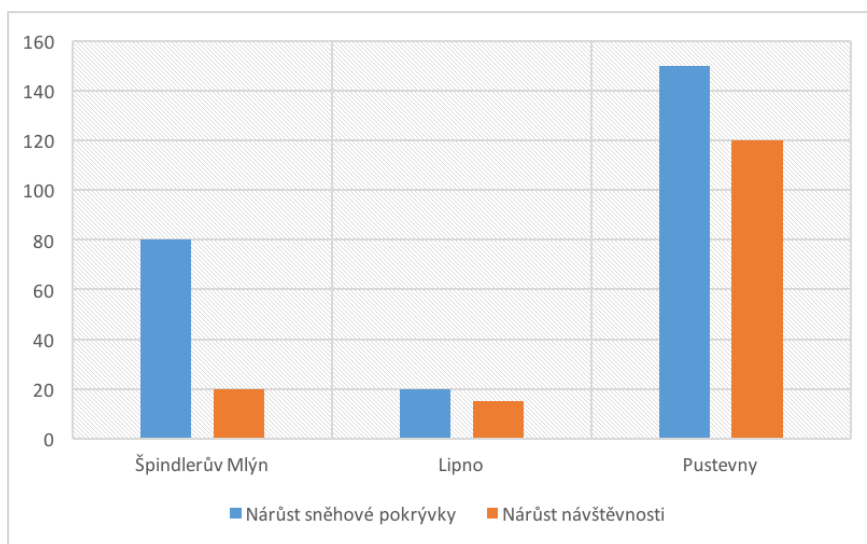

zdroj: vlastní zpracování z portal.chmi.cz, 2016a, [online]

Z grafu č. 12 lze pozorovat pozitivní dopad vývoje počasí na návštěvnost vybraných lyžařských středisek. Ve všech třech zkoumaných oblastech došlo k výraznému ochlazení a přibylo sněhových srážek. Tyto změny pak zapříčinily větší počet návštěvníků ve všech areálech. V důsledku ochlazení o 0,4 °C a nárůstu srážek o 12 mm došlo k nárůstu návštěvnosti ve Špindlerově Mlýně o jednu pětinu. Díky poklesu teploty o 0,5 °C a příbytku srážek o 10 mm se zvýšil počet návštěvníků v areálu Lipno o 15 %. Největší nárůst návštěvnosti zaznamenal areál Pustevny, celkem o 120 %. V komparaci se zimní sezónou 2013/2014 zde došlo během zimních měsíců (prosinec-duben) k ochlazení a nárůstu srážek téměř o 40%.

Následující graf zaznamenává souvislost mezi návštěvností jednotlivých středisek a meziroční změnou stavu vrstvy sněhu. Informace o stavu sněhové pokrývky poskytli zaměstnanci horské služby ve třech zkoumaných areálech.

Graf č. 13: Vliv meziročního nárůstu sněhové pokrývky na návštěvnost (%) v období prosinec-duben

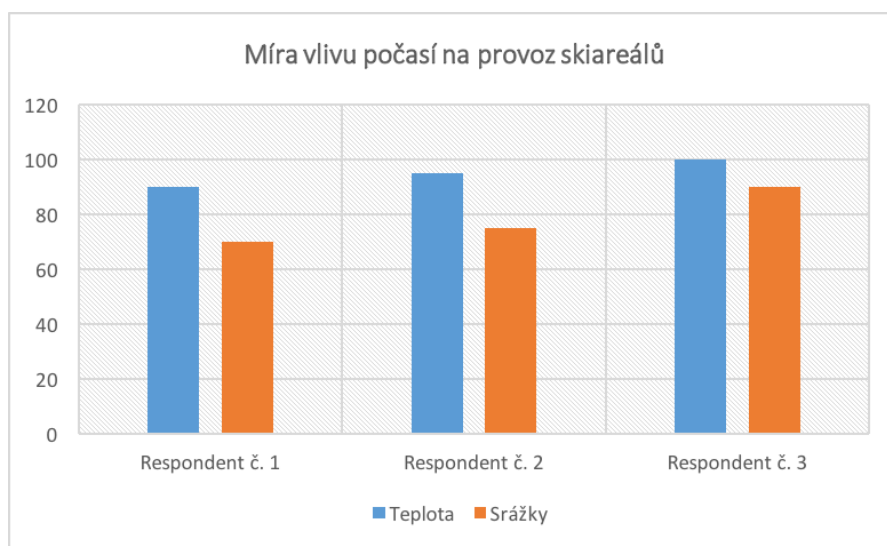

zdroj: vlastní zpracování

Zhodnocením výpovědí zaměstnanců horské služby v jednotlivých střediscích lze pozorovat meziroční nárůst sněhové pokrývky. Největší nárůst byl zaznamenán na Pustevnách, kde rozdíl mezi jednotlivými roky činil 150%. V areálu Špindlerův Mlýn byl naměřen meziroční přírůstek o 80%, v Lipně pak 20%. Porovnáním těchto záznamů s výpovědi respondentů, lze prokázat přímou spojitost tohoto ukazatele s narůstajícím počtem návštěvníků. Lze také pozorovat rozdíly v porovnání mezi jednotlivými středisky, způsobené především rozdílnou polohou a vývojem počasí.

Následující tabulka znázorňuje vliv konkrétních činitelů na úspěšnost zimní sezóny dle vnímání jednotlivých respondentů a přibližuje tak míru závislosti zimních středisek na vývoji počasí. Pro bližší určení výsledů byla stanovena škála hodnocení: velmi nízká (0%-20%), nízká (20%-40%), střední (40-60%), vysoká (60%- 80%), velmi vysoká (80%-100%).

Graf č. 14: Vnímání vlivu počasí na úspěšnost zimní sezóny podle respondentů (%)

zdroj: vlastní zpracování

Všichni dotazovaní se shodli, že největší podíl na úspěšnosti zimní lyžařské sezóny má vliv počasí. Vliv teploty vnímají všichni tři respondenti jako velmi vysoký. Jak uvedl respondent č. 1, teploty, pohybující se pod nebo okolo bodu mrazu, jsou nejdůležitější hlavně na začátku zimní sezóny v prosinci a lednu, kdy je potřeba zasněžit co možná nejvyšší procento sjezdových tratí dostatečnou vrstvou sněhu. Systému zasněžování však lze využít jen při určitých teplotách, nejlépe okolo -2 °C a méně. Technický sníh má odlišné vlastnosti než sníh přírodní, dokáže lépe odolat teplotním výkyvům a vydržet déle, proto má zasněžování v úvodu sezóny veliký význam.

Dva ze tří respondentů vnímají úroveň vlivu množství srážek jako vysokou. Nepřítomnost sněhových srážek se provozovatelé lyžařských areálů snaží do určité míry potlačovat umělým zasněžováním. Proto většina investic putuje právě do modernizace technického zařízení. Dle respondenta č. 1 se odstupuje od používání klasických sněžných děl k sněžným tyčím, které pracují mnohem efektivněji a dokáží za kratší časový úsek vyrobit více sněhu s větší energetickou úsporou. V příštích letech plánují všechny tři lyžařské areály největší investice právě do této oblasti.

VI. Shrnutí výsledků výzkumného šetření

Výzkumné šetření bylo provedeno formou řízeného rozhovoru se zástupci vybraných zimních středisek ze Špindlerova Mlýna, Lipna a Pusteven. Porovnáním výpovědí respondentů s údaji Českého hydrometeorologického ústavu byla prokázána spojitost úspěšnosti lyžařské sezóny s vývojem počasí, především teplotou ovzduší a množstvím srážek (viz Graf č. 12, s. 41).

Z analýzy dopadu počasí, konkrétně teploty a množství srážek, na návštěvnost vybraných lyžařských středisek, lze prokázat souvislost jednotlivých ukazatelů. Podle Grafu č. 10 (s. 40) došlo v komparaci se zimou 2013/2014 během zimní sezóny (prosinec-duben) k ochlazení v ČR o 1,1 °C a průměrnému zvýšení úhrnu srážek téměř o 50% (viz Graf č. 11, s. 40). Tento rozdíl jak v poklesu teploty, tak v nárůstu množství srážek, pak zapříčinil pozitivní dopad na množství návštěvníků v jednotlivých areálech.

Podle výpovědí respondentů má největší podíl na úspěšnosti zimní sezóny vliv počasí (viz Graf č. 14, s. 43). Vliv teplot jako velmi vysoký vnímají všichni tři respondenti. Na toto vnímání má vliv především fakt, že systému zasněžování lze využít pouze při určitých teplotách, okolo -2 °C a chladněji (blíže viz. s. 43). Vliv srážek jako vysoký pociťují dva ze tří respondentů, ty se, na rozdíl od teploty, dají částečně nahradit kvalitním technickým zařízením (viz. s. 43).

Ve Špindlerové Mlýně došlo v důsledku ochlazení na daném území o 0,4 °C a nárůstu srážek o 12 mm k nárůstu návštěvnosti o 20 %. Díky poklesu teploty o 0,5 °C a příbytku srážek o 10 mm se zvýšil počet návštěvníků v areálu Lipno o 15%. Ochlazení o 1,4 °C na daném území a nárůst srážek o 13 mm zapříčinil navýšení počtu lyžařů o 120 % (blíže viz. s. 42). S rostoucím množstvím srážek úzce souvisí meziroční nárůst sněhové pokrývky. Ten činil v areálu Špindlerův Mlýn 80%, v Lipně pak 20% a na Pustevnách až 150% (viz. Graf č. 13, s. 42).

Podle Grafu č. 12 (s. 41) lze pozorovat značné rozdíly závislosti návštěvnosti na vývoji teplot a množství srážek mezi jednotlivými provozovateli zimních středisek. Nejvyšší poměr závislosti návštěvnosti na vývoji počasí zaznamenal areál Pustevny. V důsledku průměrného poklesu teplot o 37% a průměrného nárůstu úhrnu srážek o 38% došlo ke zvýšení návštěvnosti o více než dvojnásobek. Tento fakt ovlivňuje jednak kvalita poskytování hlavních i doplňkových služeb. Areál Špindlerův Mlýn a Lipno poskytují návštěvníkům, na rozdíl od areálu Pustevny, další doplňkové služby ve formě náhradního programu, např. adrenalinové sporty, aquapark, bruslení na jezeře, atd. Díky této nabídce služeb lze částečně zabránit poklesu návštěvnosti při nepříznivém vývoji počasí (blíže viz s. 18).

Dále se pak na vzniku těchto rozdílů podílí technická vybavenost. Špindlerův Mlýn i Lipno, co se týče systému zasněžovacího zařízení, patří k nejmodernějším v celé České republice. Špindlerův Mlýn nově od sezóny 2014/2015 zasněžuje 70 sněžných sprch, Lipno pak disponuje celkovým počtem 44 sněžných děl a tyčí (blíže viz s. 27-28). Areál Pustevny, který zaznamenal nejvyšší poměr závislosti návštěvnosti na vývoji teplot a srážek (viz Graf č. 12, s. 41), je díky absenci kvalitního systému zasněžování prakticky zcela odkázán na charakteru počasí v průběhu sezóny (blíže viz s. 29).

VII. Závěry a doporučení

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo prokázat spojitost vlivu fyzicko-geografických faktorů s provozem zimních středisek. Na základě dosažených výsledků došlo k potvrzení hypotézy, že vybrané fyzicko-geografické faktory ovlivňují provoz zimních areálů. Tyto faktory mají veliký význam, podílí se na návštěvnosti vybraných lyžařských středisek a přímo ovlivňují úspěšnost zimní sezóny (viz Graf č. 12, s. 41).

Mezi vedlejší cíle této práce patřilo hledání možných způsobů a řešení, jak alespoň částečně odvrátit negativní vlivy počasí na vývoj zimy. Z výpovědí respondentů vyplývá že největší podíl na úspěšnosti zimní sezóny má právě vliv počasí (viz Graf č. 14, s. 43). Teplotu ovzduší nelze přímo nijak ovlivnit, nízké množství srážek však lze částečně nahradit moderním systémem zasněžování. Investováním do modernizace tohoto technického zařízení, konkrétně vystřídáním nebo alespoň doplněním klasických děl sněžnými tyčemi, by bylo možné zasněžít sjezdové tratě v nesrovnatelně kratším časovém úseku. Výhodou těchto tyčí je kromě vyšší efektivity také energetická úspora (blíže viz. s. 43).

Rozšířením nabídky doplňkových služeb v lyžařských areálech lze do určité míry minimalizovat nežádoucí dopady špatného počasí na návštěvnost lyžařských areálů. Mnoho návštěvníků pozitivně hodnotí zařazení doplňkových programů během víkendů (blíže viz. s. 35-36). Poskytnutím náhradního programu, např. ve formě adrenalinového zážitku (snowtubing, bobová dráha) nebo relaxace prostřednictvím sauny, whirlpoolu či masáže, kterou zákazník začíná vnímat jako standard poskytovaných služeb, lze předejít rušení již předem rezervovaných dovolených a s ním spojenému úbytku návštěvnosti (blíže viz. s. 18).

Závěrem práce lze říci, že horská rekreace plní důležitou funkci v nabídce cestovního ruchu. V České republice se tato rekreace těší stále větší oblibě. Z dlouhodobého hlediska lze pozorovat rostoucí návštěvnost zimních středisek (blíže viz. s. 8). Provoz lyžařských areálů je podmíněn řadou jak fyzických, tak geografických faktorů. Většina těchto faktorů je stálá a nelze ji nijakým způsobem ovlivnit. Zvolením vhodné strategie však lze docílit zvýšení atraktivity jednotlivých zimních středisek a částečně tak eliminovat nepříznivé vlivy těchto faktorů.

VIII. Literatura a použité zdroje

1. ASOCIACE HORSKÝCH STŘEDISEK ČR O.S. *Dělení horských středisek v České republice*. [online]. 2015a [cit. 2016-02-20] Dostupné z: http://www.ahscr.cz/media/uploads/analyzy_studie/ahs_kpmg_rozdeleni_stredisek.pdf
2. ASOCIACE HORSKÝCH STŘEDISEK ČR O.S. *Přínos horských středisek v ČR*. [online]. 2015b [cit. 2016-03-16] Dostupné z: http://www.ahscr.cz/media/uploads/dokumenty_pdf/ahs_argum.karta-fin.pdf
3. ASOCIACE LANOVÉ DOPRAVY. *Klasifikace lyžařských středisek - standardy poskytování služeb v lyžařských střediscích České republiky, jejich klasifikace a certifikace* [online]. 2013. B.m.: Asociace lanové dopravy. [cit. 2016-02-27] Dostupné z: <https://www.aldr.cz/doc/klasifikace-lyzarskych-stredisek>
4. BRANDOS Otakar. *Dlouhodobá předpověď počasí na březen 2016*. [online]. 2016a [cit. 2016-03-18] Dostupné z: <http://www.treking.cz/pocasi/dlouhodobapredpoved-pocasi-nabrezen.htm>
5. BRANDOS Otakar. *Dlouhodobá předpověď počasí na leden 2016*. [online]. 2016b [cit. 2016-03-16] Dostupné z: <http://www.treking.cz/pocasi/dlouhodobapredpoved-pocasi-naleden.htm>
6. BRANDOS Otakar. *Dlouhodobá předpověď počasí na únor 2016*. [online]. 2016c [cit. 2016-03-18] Dostupné z: <http://www.treking.cz/pocasi/dlouhodobapredpoved-pocasi-naunor.htm>
7. ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Měsíční data*. [online] 2016a [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/mesicni-data>
8. ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Územní teploty*. [online] 2016b [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-teploty>
9. ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Územní srážky*. [online] 2016c [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky>
10. GAVORA Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Brno: Paido, 2000, ISBN 80-85931-79-6.
11. HOLEČEK Milan. *Česká republika: učebnice zeměpisu pro střední školy*. 3. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 1999, ISBN 80-86034-05-4.
12. HOLUB Radek. *Počasi a sníh: 100% (ne)jistota* [online]. 2015 [cit. 2016-04-10] Dostupné z: <http://snow.cz/clanek/3540-pocasi-a-snih-100-ne-jistota>
13. HOLUB Radek. *Zasněžování - zkrocení bílého zlata*. [online]. 2009 [cit. 2016-04-03] Dostupné z: <http://snow.cz/clanek/1471-zasnezovani-zkroceni-bileho-zlata>
14. HORSKÁ SLUŽBA. *Poslání a úkoly*. [online]. 2015 [cit. 2016-03-16] Dostupné z: <http://www.horskasluzba.cz/cz/horska-sluzba/poslani-a-ukoly>

15. JURDÍK Milan, Michal HOŠEK, Jiří BROŽEK a Adolf KLEPŠ. *Zimní středisko - komplexní služba, doporučené standardy chování* [online]. 2007. B.m.: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 2016-02-27] Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/04006719-bc64-4e47-bd78-e1f034107de7/GetFile1.pdf>
16. KAM ZA SNĚHEM. *Jarní prázdniny 2015 - termíny*. [online] 2015 [cit. 2016-03-30] Dostupné z: <http://www.kamzasnehem.cz/jarni-prazdniny-2015>
17. LIPNO SERVIS S.R.O. [online]. 2015 [cit. 2016-03-30] Dostupné z: <http://zima.lipnoservis.cz>
18. LYŽAŘSKÁ STŘEDISKA. *Lyžařská střediska v ČR*. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://www.lyzarska-strediska.cz>
19. MIOVSKÝ Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, ISBN 80-247-1362-4.
20. NETOPIIL Rostislav a KOL. *Fyzická geografie I*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1984, ISBN 14-384-84.
21. ORIEŠKA Ján. *Služby v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 2010, ISBN 978-80-85970-68-5.
22. ORIEŠKA Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1999, ISBN 80-85970-27-9.
23. PUSTEVNY. [online]. 2012 [cit. 2016-03-30] Dostupné z: <http://www.pustevny.cz/attraction/lyzarske-stredisko-pustevny/>
24. SKIAREÁL ŠPINDLERŮV MLÝN. [online]. 2013 [cit. 2016-03-30] Dostupné z: <http://www.skiareal.cz>
25. SNOW. *Sněhové zpravodajství, sníh*. [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>
26. VYSTOUPIL Jiří. *Atlas cestovního ruchu České republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2006, ISBN 80-239-7256-1.
27. VYSTOUPIL Jiří, Martin ŠAUER a Michal TROUSIL. *Geografie cestovního ruchu ČR*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015, ISBN 978-80-7435-538-7.

IX. Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Rozložení lyžařských středisek podle významu	10
Obrázek č. 2: Rozložení lyžařských středisek podle obtížnosti sjezdových tratí.....	13

X. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vnímání konkurence v areálech Špindlerův mlýn, Lipno a Pustevny	27
Tabulka č. 2: Přehled lyžařských středisek v Krkonoších	28
Tabulka č. 3: Přehled lyžařských středisek na Šumavě.....	29
Tabulka č. 4: Přehled lyžařských středisek v Beskydech.....	29
Tabulka č. 5: Cena jednodenních skipasů v zimní sezóně 2014/2015	30
Tabulka č. 6: Přehled jarních prázdnin ve školním roce 2014/2015.....	33

XI. Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období vánočních svátků a Silvestra	31
Graf č. 2: Vývoj denního úhrnu srážek (mm) v období vánočních svátků a Silvestra	31
Graf č. 3: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období vánočních svátků a Silvestra	32
Graf č. 4: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období hlavní sezóny	34
Graf č. 5: Vývoj týdenního úhrnu srážek (mm) v období hlavní sezóny	34
Graf č. 6: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období hlavní sezóny.....	35
Graf č. 7: Vývoj maximálních denních teplot (°C) v období vedlejší sezóny	37
Graf č. 8: Vývoj týdenního úhrnu srážek (mm) v období vedlejší sezóny.....	38
Graf č. 9: Nejvyšší naměřené hodnoty sněhové pokrývky (cm) na vrcholu během období vedlejší sezóny.....	38

Graf č. 10: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních období.....	40
Graf č. 11: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních období.....	40
Graf č. 12: Vliv meziročního poklesu teplot a nárůstu srážek na návštěvnost (%) v období prosinec- duben	41
Graf č. 13: Vliv meziročního nárůstu sněhové pokrývky na návštěvnost (%) v období prosinec- duben	42
Graf č. 14: Vnímání vlivu počasí na úspěšnost zimní sezóny podle respondentů (%)	43

XII. Seznam příloh

Příloha č. 1: Ceník Špindlerův mlýn 2014/2015.....	51
Příloha č. 2: Ceník Lipno 2014/2015.....	51
Příloha č. 3: Ceník Pustevny 2014/2015	52
Příloha č. 4: Návštěvnost zimních středisek v sezóně 2014/2015.....	52
Příloha č. 5: Historie výšky sněhu ve skiareálu Špindlerův Mlýn v zimní sezóně 2013/2014	53
Příloha č. 6: Historie výšky sněhu ve skiareálu Špindlerův Mlýn v zimní sezóně 2014/2015	53
Příloha č. 7: Historie výšky sněhu ve skiareálu Lipno v zimní sezóně 2013/2014	53
Příloha č. 8: Historie výšky sněhu ve skiareálu Lipno v zimní sezóně 2014/2015	54
Příloha č. 9: Historie výšky sněhu ve skiareálu Pustevny v zimní sezóně 2013/2014.....	54
Příloha č. 10: Historie výšky sněhu ve skiareálu Pustevny v zimní sezóně 2014/2015.....	54
Příloha č. 11: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón na daném území.....	55
Příloha č. 12: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón na daném území.....	55
Příloha č. 13: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón v ČR	55
Příloha č. 14: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón v ČR	55

Příloha č. 1: Ceník Špindlerův mlýn 2014/2015

První sníh / Jarní lyžování do 23. 12. 2014 a od 23. 3. 2015

	Cena na pokladně Skiareálu			Cena na e-shopu gopass			Koupit
	Dospělí	Senior/Junior	Děti	Dospělí	Senior/Junior	Děti	
1 den	650	520	450	600	470	400	

Nový rok od 24. 12. 2014 do 4. 1. 2015

	Cena na pokladně Skiareálu			Cena na e-shopu gopass			Koupit
	Dospělí	Senior/Junior	Děti	Dospělí	Senior/Junior	Děti	
1 den	850	680	580	795	625	525	

Hlavní sezóna od 5. 1. 2015 do 22. 3. 2015

	Cena na pokladně Skiareálu			Cena na e-shopu gopass			Koupit
	Dospělí	Senior/Junior	Děti	Dospělí	Senior/Junior	Děti	
1 den	750	600	520	695	545	465	

zdroj: ŠPINDLERŮV MLÝN. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z:<http://www.spindleruv-mlyn.com/cz/lyzovani/>

Příloha č. 2: Ceník Lipno 2014/2015

CENÍK SKIAREÁL LIPNO 2014/15 - HLAVNÍ SEZÓNA (OD 20.12.2014 DO 15.3.2015)									
DRUH SKIPASU	DOSPĚLÍ 19 - 60 LET	CENY S LIPNO CARD		DĚTI 6 - 15 LET SENIORŮ ZTP	CENY S LIPNO CARD		DĚTI (JUNIOŘI) 16 - 18 LET STUDENTI DO 26 LET	CENY S LIPNO CARD	
		sleva 5 % celou sezónu	sleva 20% 4.1. - 31.1.2015		sleva 5 % celou sezónu	sleva 20% 4.1. - 31.1.2015		sleva 5 % celou sezónu	sleva 20% 4.1. - 31.1.2015
1denní (8.30 - 16.00)	620	-	-	420	-	-	500	-	-

CENÍK SKIAREÁL LIPNO 2014/15 - VEDLEJŠÍ SEZÓNA (DO 19.12.2014 A OD 16.3.2015)						
DRUH SKIPASU	DOSPĚLÍ 19 - 60 LET	CENY S LIPNO CARD	DĚTI 6 - 15 LET SENIORŮ ZTP	CENY S LIPNO CARD	DĚTI (JUNIOŘI) 16 - 18 LET STUDENTI DO 26 LET	CENY S LIPNO CARD
		sleva 20% od 2 dnů + 1,5denní sleva 5%		sleva 20% od 2 dnů + 1,5denní sleva 5%		sleva 20% od 2 dnů + 1,5denní sleva 5%
1denní (8.30 - 16.00)	430	-	290	-	350	-

zdroj: LIPNO STERNSTEIN HOCHFICHT. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z:<http://www.lipno-sterntein-hochficht.cz/skiareal-lipno/cenik-skipasu-a-slevy/itemlist/user/64-martinřezáč.html?start=60>

Příloha č. 3: Ceník Pustevny 2014/2015

Lyžařské středisko Pustevny

Moravskoslezské Beskydy, z Frenštátu pod Radhoštěm do Trojanovic. Z Prahy okolo 380 kilometrů.

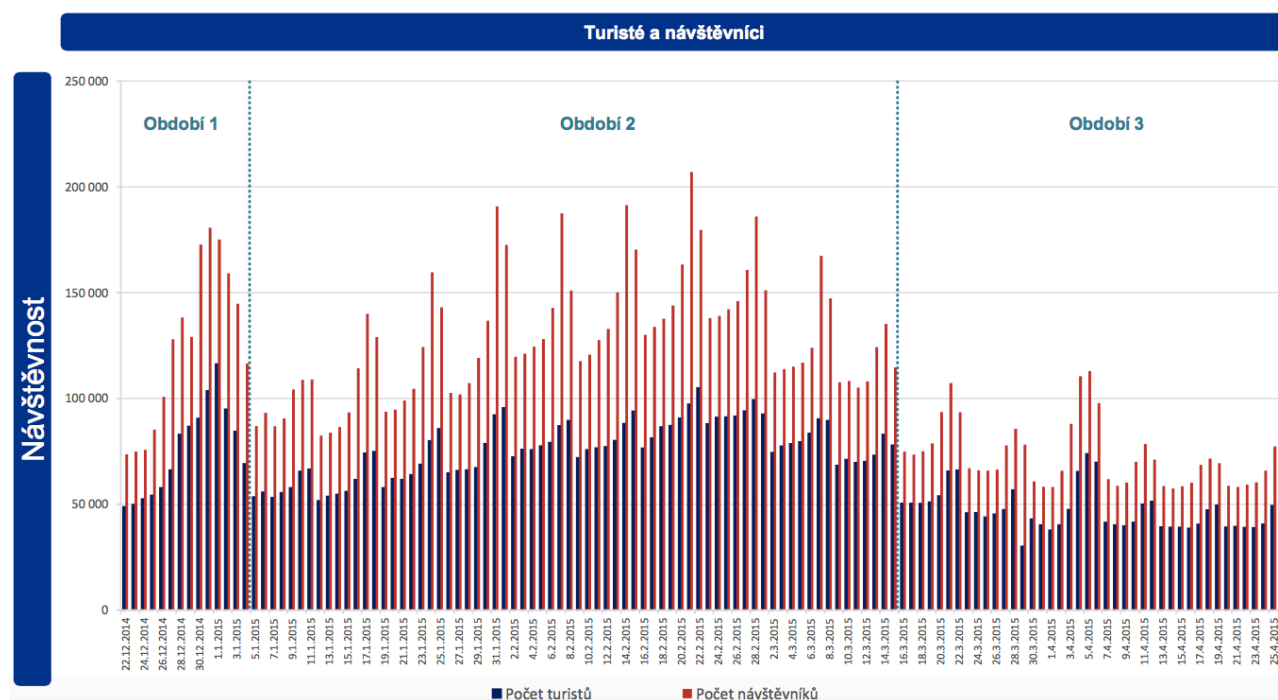
Ceny

Hlavní sezóna (25. 12. 2014 - 8. 3. 2015): 380 Kč (děti 230 Kč)

Vedlejší sezóna (do 24. 12. 2014 a od 9. 3. 2015): 300 Kč (děti 190 Kč)

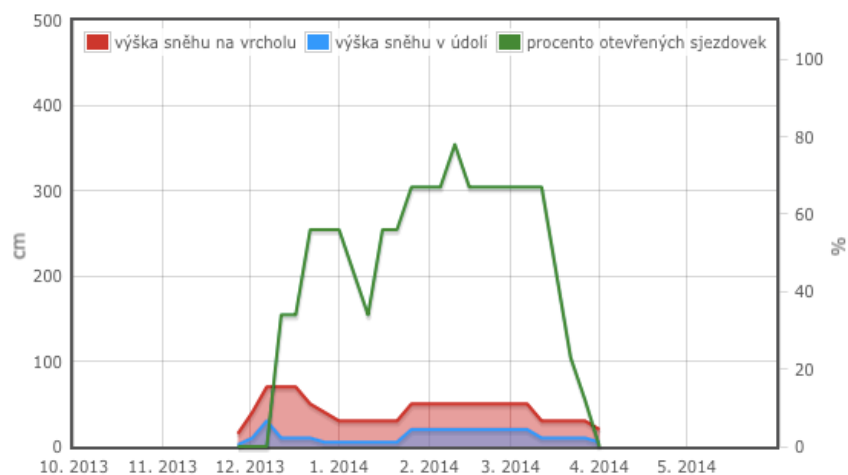
zdroj: NOVINKY. *Podrobný ceník českých sjezdovek pro tuto sezónu* [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/356761-podrobny-cenik-ceskych-sjezdovek-pro-tuto-sezону.html>

Příloha č. 4: Návštěvnost zimních středisek v sezóně 2014/2015

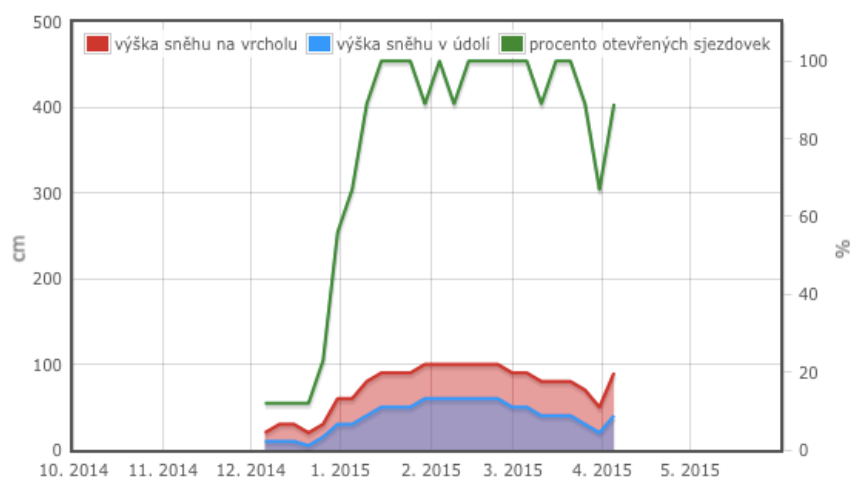
zdroj: ASOCIACE HORSKÝCH STŘEDISEK ČR. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://www.ahscr.cz>

Příloha č. 5: Historie výšky sněhu ve skiareálu Špindlerův Mlýn v zimní sezóně 2013/2014

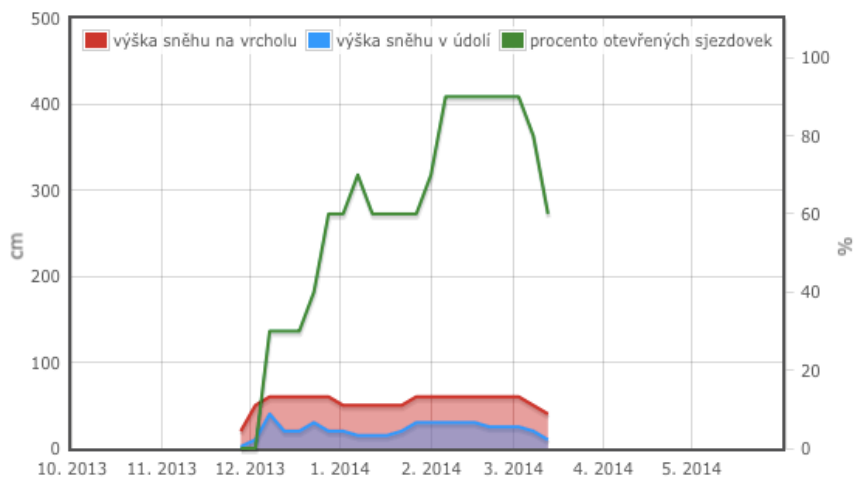
zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, sněh* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 6: Historie výšky sněhu ve skiareálu Špindlerův Mlýn v zimní sezóně 2014/2015

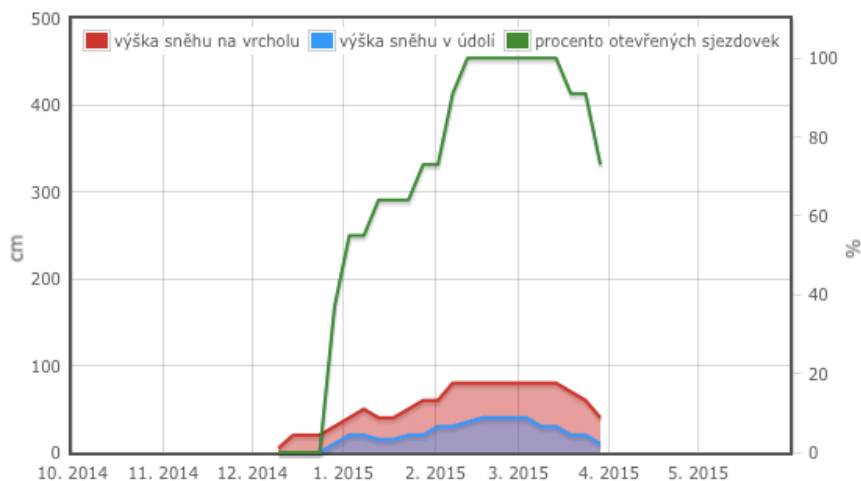
zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, sněh* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 7: Historie výšky sněhu ve skiareálu Lipno v zimní sezóně 2013/2014

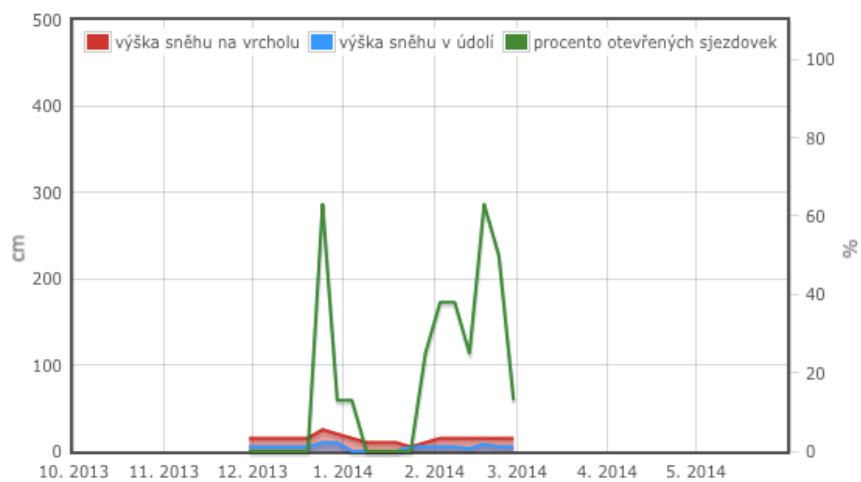
zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, sněh* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 8: Historie výšky sněhu ve skiareálu Lipno v zimní sezóně 2014/2015

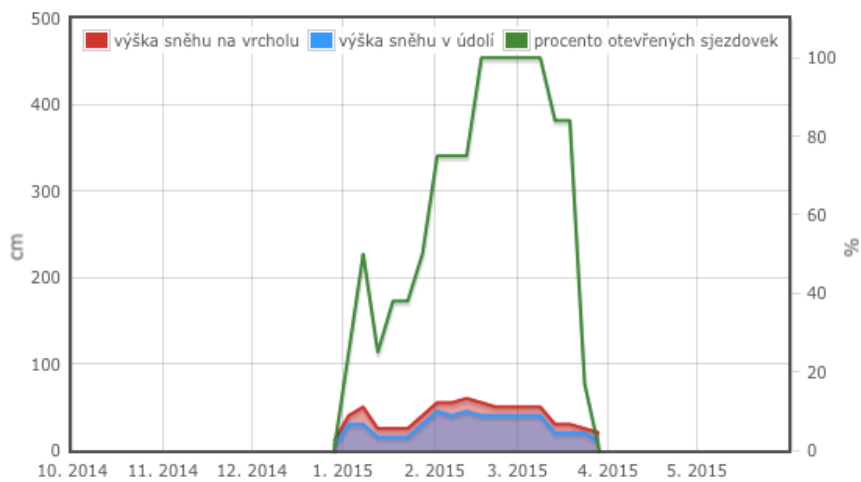
zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, snih* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 9: Historie výšky sněhu ve skiareálu Pustevny v zimní sezóně 2013/2014

zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, snih* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 10: Historie výšky sněhu ve skiareálu Pustevny v zimní sezóně 2014/2015

zdroj: SNOW. *Sněhové zpravodajství, snih* [online]. 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://snow.cz/snih-stav-snehu/>

Příloha č. 11: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón na daném území

		prosinec	leden	únor	březen	duben	průměr
Královehradecký	2013/2014	-1,4	-0,2	0,8	4,9	9,1	2,64
	2014/2015	-1,4	0,8	0,2	4,1	7,7	2,28
Jihočeský	2013/2014	-1,2	0,4	1,3	5,4	9	2,98
	2014/2015	1,5	0,8	-0,8	3,5	7,4	2,48
Moravskoslezský	2013/2014	1,4	0	2,9	6	9,3	3,92
	2014/2015	0,9	0,4	-0,2	3,7	7,6	2,48

zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Měsíční data*. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/mesicni-data>

Příloha č. 12: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón na daném území

		prosinec	leden	únor	březen	duben	průměr
Špindlerův Mlýn	2013/2014	29	30	5	49	37	30
	2014/2015	49	71	10	58	23	42,2
Lipno	2013/2014	14	26	7	30	35	22,4
	2014/2015	32	46	8	46	28	32
Pustevny	2013/2014	23	31	20	35	58	33,4
	2014/2015	36	67	34	52	41	46

zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Měsíční data*. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/mesicni-data>

Příloha č. 13: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón v ČR

	prosinec	leden	únor	březen	duben	průměrná teplota
2013/2014	1,2	0,5	2,1	6,2	9,8	3,96
2014/2015	1,6	0,9	-0,1	4	7,8	2,84

zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Územní teploty*. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-teploty>

Příloha č. 14: Vývoj průměrných měsíčních teplot (°C) v průběhu dvou zimních sezón v ČR

	prosinec	leden	únor	březen	duben	průměrný úhrn srážek
2013/2014	19	27	10	32	39	25
2014/2015	39	53	12	48	30	36

zdroj: ČESKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV. *Územní srážky*. [online] 2016 [cit. 2016-04-27] Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky>

FIM UHK

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ

Fakulta informatiky a managementu

Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové, tel: 493 331 111, fax: 493 332 235

Zadání k závěrečné práci

Jméno a příjmení studenta:

Karolína Horáková

Obor studia:

Management cestovního ruchu

Jméno a příjmení vedoucího práce:

Jiří Petera

Název bakalářské práce:

Vliv fyzicko-geografických faktorů na provoz vybraných zimních středisek

Název bakalářské práce AJ:

Influence of the physical geography factors on the running of the selected winter resorts

Podtitul práce:

Podtitul práce v AJ:

Cíl práce: Analýza a zhodnocení vlivu fyzicko-geografických faktorů na management produktu ve zvoleném území

Osnova práce:

1. Úvod
2. Cíl a metodika
3. Literární rešerše
4. Teoretická část
 - Obecná teoretická východiska
 - Diskuse teoretických přístupů
5. Praktická část
 - Systém získávání informací a jejich zpracování
 - Zhodnocení a interpretace výsledků
 - Shrnutí a diskuse výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Projednáno dne:

14. 10. 2014

Podpis studenta

Horáková

Podpis vedoucího práce